ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ДИТЯЧИЙ ЖУРНАЛ

КЛАС

Штарт великодня

Граємо у футбол!

Запрягайте, хлопці, «Харлі!»

ЛІТАКИ МИНУЛИХ СТОЛІТЬ

СТРАШИЛКИ

ВИГРАЙ ПРИЗ

КЛАСНИЙ РАДИТЬ БЛИЗНЮКАМ: ХАРЧУЙТЕСЯ ПОВІТРЯМ!

Якось славнозвісний середньовічний завойовник Тимур (якого також називають і Тамерлан) покликав до себе мого родича-полтергейста — він тоді працював на посаді східного мудреця. І спитав його Тимур: «Чим треба харчуватися, щоб жити вічно?» Мудрець і відповів йому: «Повітрям». Не повірив йому Тимур. А шкода. Бо насправді мудрець і не думав обманювати. Щоправда, допитливі вчені тільки днями дійшли висновку, що за екстремальних умов людський організм може перебудуватися і отримувати необхідні для життя речовини просто з повітря. Досліди проводили люди, які добровільно погодились голодувати цілісінький місяць. Медичні дослідження, які безперервно проводилися протягом експерименту, довели, що буквально на третій-четвертий день голодування організм починає синтезувати з повітря всі необхідні речовини. Тож не за горами час, коли замість вареників або бутербродів усі проситимуть на сніданок спеціальний газовий коктейль. Коктейль «Повітря»! Смачний, безпечний і поживний. А до того ж — дешевий!..

Повітря — то взагалі дивовижна стихія. Не випадково ж навіть астрологи три зодіакальні знаки визнали стихією Повітря. А перший з них — це Близнюки. Всі, хто народився між 21 травня і 21 червня мають у душі цей зодіакальний знак.

Близнюки — то стихія Повітря. А повітря — річ рухлива, всюдисуща і залежить від того, в який бік вітер дме. Тому всі Близнюки всюди легко можуть проникнути, але ніде не затримуються надовго — стихія тягне їх до нових пригод. Для школярів це означає, що Близнюкам негайно треба звернути увагу на грунтовність своїх знань. У цьому віці закладається фундамент культурності людини, а Близнюки через природну допитливість схильні стрибати з квітки на квітку: там щось побачать, тут щось зірвуть... Тому і знають все потроху, але досконало — нічогісінько.

Зодіакальний знак Близнюки одержав свою назву від історичної двоїстості, бо першими Близнюками були смертний брат Кастор і безсмертний — Полукс. Тобто в самому зодіакальному знакові Близнюків сполучились ті головні протиріччя, які створюють динаміку розвитку людської особистості. Керують Близнюками дві планети: Меркурій і Прозерпіна, остання планета Сонячної системи. Прозерпіна керує найбільшими змінами в нашому житті. Якщо щось кардинально ламається в твоєму житті — то жарти Прозерпіни. Планета ця надзвичайно цікава — вона існує і впливає на нас, але від решти планет відрізняється тим, що попри страшенну масу, величезну відстань від Сонця і тривалий час обертання навколо Сонця (понад 650 років!), вона світла більше поглинає, ніж відбиває. Саме тому астрономи, фіксуючи грандіозну гравітаційну масу, не можуть побачити Прозерпіну в телескопи.

А Меркурій — бог інформації, торгівлі, посередництва, журналістики. І всі ці якості властиві Близнюкам: вони надзвичайно рухливі, здатні легко налагоджувати контакти, вони товариські, швидко сприймають будь-яку інформацію і прагнуть перемін.

Які проблеми мають Близнюки?.. Передусім варто подумати про своє дещо легковажне ставлення до інших людей, більшість з яких прагнуть стабільності у стосунках. А Близнюки схильні не до сталості, а до перемін. Близнюкам дуже складно (та й не потрібно!) виконувати якусь одну справу — вони одночасно можуть виконувати зразу кілька справ. І головне — добре виконувати!.. Найважливіше у здоров'ї — нерви і верхні дихальні шляхи. Їх треба берегти. Оскільки Близнюки схильні перевтомлюватися, треба частіше бути на свіжому повітрі, плавати. Близнюки не здатні витримувати «нашийники», прив'язати їх неможливо, доки вони самі цього не схочуть. Варто тільки спробувати навісити на них якісь зобов'язання, вони одразу щезають. Близнюки ніби відкриті, щирі до всіх, однак насправді не розкриються нікому, навіть найкращому другові. У коханні Близнюки романтичні, якщо кохання справжнє і безкорисливе. Тривала відсутність Близнюків поруч зовсім не означає, що вони невірні: нагадую, що це знак Повітря, а повітря нездатне довго перебувати без руху. Але Близнюки завжди повернуться до тих, хто їм подобається.

Привіт, це знову я — Класний! Вітаю вас із закінченням навчального року, початком екзаменів, з футбольним чемпіонатом світу, з канікулами... Далі самі вигадуйте собі свята, бо я, вибачте, дуже поспішаю: треба вгамувати проблеми дівчинки Ані з Києва. Вона Во Віку такого листа написала:

«Дай пораду! Я сиджу за першою партою з Оленою. Вона товаришує з Зоєю із сусіднього ряду, котра сидить разом із Христиною. Коли Христини немає в школі, Олена сідає до Зої, а до мене підсідають різні противні хлопці. Хіба це справедливо? Я — дівчина скромна, мені ніяково, коли на мене хлопці навіть дивляться (крім одного, але він не з нашого класу, тому до мене не підсідає), а підсідають такі гидкі, на яких я і дивитися не хочу. Ну хіба це чесно?!. А Олена ніби нічого не бачить, їй байдуже. Егоїстка! А що вона витворяє, коли мене в класі немає, тільки здогадуватись можу. Хіба це подруга? І як мені бути?..»

На жаль, Во Віку зараз ніколи, то він мене попросив розібратися. Тож я помчав розв'язувати цю проблему. Шкода тільки, що не знаю, як виглядає Аня та її подруги. Негайно підкажіть, хто з оцих чотирьох дівчаток Аня, хто Зоя, хто Олена, а хто Христина! Той, кому пощастить вгадати бодай трьох дівчат, одержить призи від «Класу».

Польоти уві сні і наяву — А-Б
Книжка для Кіці — В-Г
Смакота — Д
Браслети-сувеніри — Е
Будь здорова і на годинник дивись — Є-Ж
Шпаргаліада — З-И
Класний комікс: Канікули серед вікінгів — І-Ї
Граємо у футбол! — Й-К
«Несквік» у нашому «Класі» — Л-М
Who is хто: Майкл Джексон — Н-О
Класна музика — П-Р
Страшилки від Класного — С-Т
Північне сяйво та райдуга — У
Літачки минулих тисячоліть — Ф
Запрягайте, хлопці, «Харлі» — Х-Ц
Хлопчачий ліквез — Ч
Фруктово-ягідний тест — Ш
Куля - дура, штик - молодець! — Щ-Ю
Пухнаста пані загадковість — Я
Смерть під партою — Ь

«КЛАС!»
науково-популярний дитячий журнал
Реєстраційне свідоцтво КВ №1929
***Передплатний індекс** 40240*

Видавець фірма «W» ltd
282008, м.Тернопіль, а/с 525
телефон/факс (0352) 22 23 97

Виготовлено в Україні

Розповсюдження "Школярик"
тел. (0352) 22 08 78
Кольороподіл "Школярик"

***Головний редактор** Во Вік*
***Головний художник** Олег Кіналь*
***Художник** Андрій Урбан*
***Відповідальний секретар** Олексій Пасічник*
***Набір та коректура** Олександра Вовк*
***Технічний супровід** Андрій Зеленський*
***Верстка** Олена Березовська*
***Шеф-редактор** Володимир Головач*

Для "Класу" писали, малювали і фотографували:
Віктор Мішньов, Оксана Ємченко, Вадим Шевченко, Михайло Маслій, Оля Косович, Володимир Сушкевич

Класні ігри

Ну, звичайно, ти здивований! Ще б пак! Цей номер журналу зовсім не такий, як попередні. Одразу заспокою любителів класвордів, саморобок та Apple Book: надалі все буде, як і раніше. А в цьому номері журналу я для тебе і твоїх друзів поміщаю **першу Класну гру**. Адже з липня місяця почне виходити новий журнал — **«Класні ігри»**, в кожному номері якого будуть дуже цікаві ігри. А для того, щоб всі ігри були цікавими, азартними і захоплюючими, я, Класний, спеціально викликаю із столиці ігор Монте-Карло свого старого приятеля — магістра азартних ігор Ду Класа. Він є найзнаменитішим знавцем ігор. Гру, котра поміщена в цьому номері, він передав мені електронною поштою. Надаю йому слово.

— Привіт, друзі! Це я — Ду Клас! Від мене вам маленький подарунок — гра «Запам'ятайка». Картонну вкладку треба розрізати на окремі карти. Їх всього 25 пар. На них є зображення зошитів «Клас». У цю гру може грати від 2-х до 6-ти гравців. Карти розкладають на столі малюнками донизу, ретельно перемішують і, не перевертаючи, складають у 5 рядів по 10 карт у кожному. Ходи роблять по черзі. Перший гравець відкриває будь-які дві карти. Якщо малюнки однакові, то він їх забирає собі і робить наступні ходи до тих пір, поки не відкриє дві різні карти. Якщо попадаються різні малюнки, то карти перевертаються назад — зображенням вниз, і залишаються на тому ж місці, де лежали.

Наступний хід робить черговий гравець. Весь фокус полягає в тому, що ці карти бачили всі. Найчастіше так буває, що карти випадають різні. Тому треба старатися запам'ятати якнайбільше карт, щоб витягнути однакові, коли буде твій хід.

Гра закінчується, коли всі карти розібрано, а виграє той, хто зібрав найбільше карт.

Успіхів!

Ду Клас

© «W» ltd, 1998.
При частковому чи повному передруку текстів та відтворенні графічних матеріалів журналу «Клас!» посилання на журнал обов'язкове.

ПОЛЬОТИ УВІ

Не знаю, як інші, а я дуже люблю літати. Правда, на літаку мені не дуже подобається — воно хоч і швидко, але шумно і вуха закладає. Мені подобається літати просто так, сама по собі! Коли вільно ширяєш у повітрі, піднімаєшся до хмар і спускаєшся, куди захочеш! І без найменших зусиль!.. Щоправда, так щастить мені літати тільки уві сні. А от Класний, коли я йому про свої сни розповіла, сказав, що кожний такий сон неодмінно щось означає. Передусім, польоти уві сні означають, що людина думає про власну свободу і про здатність самостійно керувати своїми вчинками. А що саме — читайте:

Ширяєш у повітрі серед дня. *Це значить, що через власну легковажність людина завдала комусь певної шкоди.*

Літати вгору і вниз *— символ твоїх добрих намірів.*

З радістю перелітаєш з одного предмета на інший *— тобі слід бути більш упевненим у собі і менше боятися людей.*

Вгору летіти *— праця, вниз падати — будеш каятися.*

Відчуваєш у собі можливість літати і здійснюєш цей намір *— ти дещо переоцінюєш власні фізичні можливості.*

Летиш у повітрі з острахом *— можлива невдача.*

Низько над землею *— дорога, шлюб, потайні інтриги.*

Літати дуже високо над землею *— багатство, щастя.*

Над горами летиш *— перепони здолаєш.*

Над тихим морем *— небезпека для життя.* ***Над бурхливим морем*** *— велика шкода.*

Над долиною *— сприятливі обставини.* ***Над диким лісом*** *— тобі нетерпеливиться.*

Над містом *— живеш, занурившись у мрії про славу, вмієш керувати собою або палко прагнеш цього.*

Денні польоти серед світла *— готовність до боротьби з обставинами.*

Знайомий або родич у небі літає *— небезпека для його здоров'я або волі.*

Втім, літаю я тільки уві сні. А от Класний уміє насправді. І називає це уміння науковим словом

ЛЕВІТАЦІЯ

Левітація — це така здатність легко і невимушено ширяти в повітрі. Ну, хай навіть і не зовсім ширяти, як птахи, наприклад, а хоча б здійматися у повітря. Оце і є левітація. Про неї тепер кожний малюк знає. Особливо, коли малюка звуть Колібрик.

А саме Колібрик знає безліч достеменних фактів про левітацію. Тобто про те, що це не вигадки Джо, якому змалечку хотілося вільно ширяти в повітрі і, граючи у баскетбол, м'ячі в кошик зверху закидати. А Колібрик — він не такий, він про справжні польоти уві сні і наяву мріє.

Так-от — Колібрик стверджує, буцім у 1837 році восьмирічний син симбірського поміщика так перелякався блискавки, що вмить перелетів через річку Свияву, яка завширшки була понад 25 метрів. Там його і знайшли слуги поміщика — непритомного, але сухого. Тобто переплисти річку хлопчик таки не міг, він просто перелетів через неї, а там уже ліг відпочити.

За словами Колібрика, найчастіше літають діти й молоді дівчата. Кілька років тому стався в Україні такий випадок: шестирічній Оксанці, яку мама зачинила у квартирі на сьомому поверсі, раптом стало нудно. Вона стала на підвіконня — і полетіла. За півгодини вже до мами на роботу зайшла — і без жодної подряпини. Але повторювати Оксанчин експеримент не раджу — що, як ви не здатні до левітації? Як назвати людину, здатну до левітації?.. Може, левітан? Був собі чудовий художник, який носив таке прізвище — Левітан. Чи вмів він ширяти у повітрі, я не відаю. Але річ у тім, що більшість «левітанів» ніколи не відзначалися схильністю хизуватися своїми вміннями: ще не так зрозуміють. А у середньовіччі взагалі за такі вправи могли й на вогнище відправити — як відьму або чаклуна.

Цікавий такий факт: знаменитий екстрасенс минулого сторіччя Дуглас Юм не повірив свідкам, які розповідали, буцім він сам під час лекції вилетів з кімнати у вікно в горизонтальному положенні, а потім залетів до аудиторії через інше вікно. Сам Юм нічого такого не пам'ятав. Але згодом трохи потренувався, а тоді вже свідомо почав ширяти перед публікою. 1874 року Юм відвідав із своїми трюками Росію, де його досліди з левітації спостерігали хімік Олександр Бутлеров і поет Олексій Толстой.

Ампер Андре Марі (1775-1836)

видатний французький фізик і математик, один з основоположників сучасної електродинаміки. Народився в м.Ліоні. З юнацького віку займався математикою і природознавством. На початку 19 ст. опублікував ряд праць з теорії імовірностей, застосування варіаційного числення до механіки, ряд досліджень з математичного аналізу. Прославився як учений-фізик. Ампер вперше встановив зв'язок між електричними і магнітними явищами, які до того вивчали роздільно.

СНІ І НАЯВУ

Як пояснити левітацію? Індійські йоги запевняють, буцім знають, як увійти в цей стан. Але зрозуміти, осягнути його не можуть навіть вони. Про неї все наш Класний знає, але мовчить. Мовляв, тільки він щось скаже — його одразу для наукових дослідів заберуть, а Класний не любить, коли над ним досліди проводять.

ТЕЛЕПОРТАЦІЯ — ЦЕ ЕЛЕМЕНТАРНО!

Принаймні, так говорить мені наш Класний. Для нього що левітація, що телепортація — речі звичайнісінькі. Взагалі, Класному — класно! Захотів собі поширяти — будь ласка. Треба вмить кудись за тисячу кілометрів пересунутися — нема проблем!..

До речі, отаке миттєве пересування в будь-яку точку планети або навіть до іншої галактики і називається науковим словом «телепортація». Або «нуль-транспортування». Я про це сто разів у книжках читала і в кіно бачила. Щоправда, ці книжки і фільми називаються науково-фантастичними. Приміром, заходить людина в камеру, яка трохи нагадує кабінку для душу, натискає якісь кнопочки — і навколо неї спалахує сріблясте світло. Потім людина зникає, та в ту саму мить з'являється в такій же камері за тисячі кілометрів!.. Ото клас!

Професор Крапка каже, що в кабінках телепортації спочатку детально вивчається атомний склад людини. Кожний електрон або кварк, з яких складаються атоми людини, ідентичний до решти електронів і кварків Всесвіту. Тому варто надіслати точну інформацію про будову людини, і тоді приймальний пристрій «складе» її атом за атомом відповідно до оригіналу. Але професор Крапка каже, що телепортація — поки що фантастика.

Але я думаю, що це — тимчасово, ми, люди, колись апарати для «нуль-транспортування» виготовимо. Бо щось дуже важливе — про створення точної картини будови людини на позаатомному рівні — люди вже здогадалися. А як ми міркуватимемо далі — то вже не його, Класного, справа, самі розберетеся.

А професор Крапка заперечує: засади квантової механіки на чолі з принципом Гейзенберга заперечують можливість точно визначити якості кожної окремої частки. Ми поки що неспроможні із стовідсотковою точністю визначити атомну будову людини, годі й казати про передачу цієї інформації в інше місце... До чого ж розумний наш професор, аж плакати хочеться!..

А наш Класний у таких випадках каже, щоб професор Крапка повісив свій принцип Гейзенберга на цвяшок і почав думати в інший бік. Приміром, у бік телефаксу. Це такий прилад на зразок телефону: в один апарат закладаєш якийсь малюнок, набираєш телефонний номер — і на іншому апараті вилазить такий само малюнок. Перший апарат аналізує оригінал і передає інформацію на приймальник, який і видає копію.

Тоді професор Крапка почав ляскати в долоні і сказав:

— Якщо ми почнемо «факсувати» людину, то невдовзі отримаємо силу-силенну двійників, трійників і навіть багатопримірникових людей! А що з ними робити після використання? Куди подіти «копію» людини, яка нічим не відрізняється від оригіналу і теж є живою?!. От ти, Кицю, хотіла б, щоб з'явилася ще одна Киця, яка б так само любила морозиво, котів і твого коханого хлопчика?

Я подумала і сказала, що не хочу — бо мій хлопчик і без того за моєю подругою упадає, а тут ще одна дівчинка з'явиться... Ні, мені це не подобається.

Але тут Класний сказав, що він поважає професора Крапку як людину наукового складу розуму, однак мусить нагадати народну мудрість: «Слово — не горобець, вилетить — не спіймаєш». Це означає, що промовлений професором звук завдяки повітряним хвилям здатний долетіти до вух Класного. Тобто повітряні хвилі здатні переносити інформацію. То чому б шанованому професору не подумати, що можуть існувати якісь інші енергетичні хвилі?..

Професор одразу почав думати про такі хвилі. А Класний, зрозумівши, що бовкнув зайве і його можуть забрати для лабораторних дослідів, негайно телепортувався до Антарктиди, щоб остудити своє розумне чоло і балакучий язик.

Не знаю точно, до чого там додумався професор, а особисто я почала думати, що непогано було б мати ще одного коханого хлопчика: хай один гуляє з моєю подругою, а другий — залицяється до мене... Втім, це вже зовсім інша історія.

Бакалавр

старший студент, клерк, землероб-орендар. Перший вчений ступінь у ряді країн. Особа, що одержала диплом про закінчення середньої освіти (у Франції).

Час кохання

(продовження)

Я був би найзатятішим у світі брехуном, якби сказав тобі, Кицю моя ніжна, що Ковба-сан над усе полюбляє промовляти мудрі думки. Це в нього просто хобі таке. А насправді він любить тільки їсти, жерти, гризти, хрумтіти і ковтати свій «Віскас»!.. Ненажера він, а не кіт! От і зараз із кухні лине його чавкання, а я простягаю руку і навмання беру з полиці книжку...

«Цієї весни у мене настав час кохання. Я зовсім юний. Мені сорок літ. Коли в сорок літ чоловік раптом вирішує, що настав час кохання і весь сповнений бажанням утиснути хоч кому своє палаюче серце, це означає, що якісь життєві невдачі, крах, можливо, викинули його з норми...»

Це я, майже не дивлячись, майже навмання відкриваю книжку. Майже — тому що хай весь я і не знаю, чого шукаю, але хитрюча рука — вона ж усе знає, все відає, бо це і не рука зовсім, а Рука. Так-так, та сама Рука, що хитромудро витинає весь цей дивовижний візерунок, що зветься життям, і де мені настав час простягнути руку, майже навмання взяти книжку Михайла Анчарова «Теорія неймовірності» і прочитати: «Я зовсім юний...»

І тоді я починаю сміятися, тому що все в житті написане і розписане до дрібниць. Я — фаталіст. Я переконаний, що вся п'єса нашого життя давно написана, а задля більшої цікавості написана з таким розрахунком, щоб лицедії не знали своїх слів і вчинків наперед. І таки не знають — здогадуються лише, мріють угадати, надіються, передбачають, та не знають. Тому я і співаю навмання Лазаря, бо не відаю потрібних слів (і хто скаже, які потрібні, а які — навпаки?), здогадуюсь, передбачаю, та не можу знати напевне. Не можу!.. І ніякий мій життєвий досвід, і ніякі професійні знання не в змозі заглушити стукіт скаженілого серця. Господь, створюючи людину, помірковано відокремив серце від голови, та легковажно розташував їх не надто далеко одне від одного, тому інколи найрозумніші слова гинуть у гуркоті сердечних хвилювань... От і Анчаров нині скрушно розводить руками, натякає на якісь там життєві невдачі, мовляв, нічого не попишеш, я тут не винний — це Рука, мовляв, до неї всі претензії...

Немає в мене життєвих невдач. І немає претензій до Руки, самі лише вдячність і повага, тому-то і сміюсь, і плачу одночасно. «Життя, і сльози, і любов» — от як це називається...

Я пішов подивитися, чи наївся Ковба-сан і чи готовий продовжувати нашу дискусію. Кіт облизує вуса і косить оком:

— Ну що, написав уже своїй Киці, що ти є затятий фаталіст?..

Я так і гадав. Отож-то. Долю не обирають. Дівчата завжди надихають на великі справи, але дуже заважають їх робити. Час уже пояснити твоїй Киці різницю між словами «свобода» і «вседозволеність».

Тут у нас поновлюється дискусія, зміст якої я подаю документально точно:

Я: — На перший погляд, справжня жіноча свобода настала за часів так званої «емансипації». Раніше жінка знаходилась у глибокій залежності від чоловіків і потерпала через відчуття особистої неволі. Потім вигадали емансипацію — і все враз змінилося: хоч яку родину візьми, а там ниньки головує саме жінка! А чоловік, знітившись від утрати останньої своєї твердині — брюк, виявився здатний тільки на гітарі грати.

КІТ: — Не зрозумів, до чого тут брюки? У мене їх немає і ніколи не було, однак я не відчуваю через це жодного комплексу!

Я: — Ти, Ковба-сане, не відчуваєш саме тому, що нічого не втратив. А для чоловіків брюки — то був останній редут у борні проти жіночого свавілля, яке науково називається «емансипація». Ще тридцять років тому дівчата й мріяти не могли про те, щоб одягнути брюки: чоловіки оберігали їх від підступів жіночих модельєрів. Та не вберегли, і тепер кожне дівчисько має, принаймні, одну пару джинсів. Бо тепер — свобода, рівні права і повсякчасна демократія!..

КІТ: — Слухай, Во Віку, позич джинси. Я теж хочу відчути смак демократії...

Я: — Маєш рацію, котику, не в самих брюках справа, це лише фінал нашої трагедії. Думаєш, чому я постійно втовкмачую дівчаткам, що вони мають і в коханні взяти ініціативу в свої руки?.. А тому що хлопці тільки на гітарі грати здатні. Похнюпились вони, коли жінки прийшли на заводи, фабрики, в брокерські контори і навіть у поліцію. Відтак і стосунки між чоловіками й жінками спростилися до мінімуму: раніше хлопці обожнювали і побоювалися загадкових дівчат, а тепер стали рівними товаришами. А мудрий Честертон попереджав: «Якщо жінка стає товаришем, то цілком імовірно, що одного разу їй по-товариськи дадуть коліном під зад». У неї вже немає захисту він насмішок, брутальності та грубих приставань.

Час свободи

Тобто — досягли рівноправ'я, поздоровляю!

КІТ: — Було б з чим!

Я: — От і я про те саме. Досягнувши рівноправ'я, жінки все одно хочуть, щоб до них ставилися не як до товариша, а як до леді, жінки, дівчини. А сучасні хлопці й гадки не мають, як це робиться. Їм же ще в школі суворо наказали, що дівчина — нічим не гірша за пацана. А підсвідомість одразу перекладає: «Не гірша — значить, і не ліпша!.. Дай їй коліном!..»

Та й дівчатка далеко не завжди залишаються шляхетними леді й тремтливими міс — самі при нагоді можуть хлопцеві в пику дати, чарчину перекинути або покурити... Та коли на цю дівчину раптово, наче сніг на голову, звалюється Кохання, ситуація стає цілком безконтрольною. Ну, що його робити з тим Коханням?.. Дуже прикро... А ще прикріше, що ти, котику, мовчиш. Скажи щось розумне, бо наша дискусія вже перетворилася на монолог, який навіть мене починає втомлювати...

КІТ (задумливо, після паузи): — Душу найліпше лікують відчуття, а від відчуттів лікує тільки душа...

Я (захоплено): — Ти геній, Ковба-сане! Саме те, що потрібно!.. І я навіть спробую розвинути твою геніальну думку.

Справді, багато дівчат прагнуть вилікувати зранену душу примітивними відчуттями: лайкою, бійкою, грошима... Та який же підліток не пустить слину, зачувши, що в Німеччині з Італією законом дозволено починати шлюбні відносини з 14 років — законом!.. дозволено!.. Та де ми такі слова чули!..

Не дивно, що й ми починаємо вимагати такої ж свободи і для себе. При цьому думка просувається в такому напрямку: «Чим ми гірші від них? Нічим не гірші! Навіть кращі! Отже, я — вільна людина і можу робити все, що заманеться. Дайош свободу!..»

Не стану брехати, буцім так міркують тільки підлітки — дорослі теж схильні до синдрому вседозволеності. Саме вседозволеності, оскільки до Свободи це не має ніякого відношення. Думка гальмує на словах «я вільна людина і можу робити все, що заманеться». Далі — стоп, тупик, приїхали... А варто було б домислити до кінця. Тоді все звучало б так: «Я вільна людина і можу робити все. Але будь-яка інша людина — теж вільна, тому має право не робити того, чого я хочу». Ти зрозумів, Ковба-сане?..

КІТ: — Тобто ти хочеш сказати, що свобода в коханні можлива тільки за умови обопільної згоди двох високих сторін, що домовляються?..

Я: — Розумник, тобі б юристом працювати. Більше того: ніхто і ніщо не має права обмежувати кохання, якщо люди вирішили кохатися. Ти вільний у своїх учинках — аж доки ці вчинки не обмежують свободу іншої особи. Ось у чому парадокс свободи! Цілковита свобода містить у собі й свободу від самої свободи! Саме про те й промовляє епітафія на могилі Мартіна Лютера Кінга: «Вільний, вільний, нарешті вільний!»

КІТ: — Як каже пані Ганя, «наведіть приклад»!

Я: — Приклад ми наводили минулого разу. Пам'ятаєш кафе, симпатичну дівчину, яка нам усміхається, а ми ліземо до неї із своїми залицяннями?..

КІТ: — Це ти лізеш, а я — кицьку шукаю...

Я: — Кицьки це теж стосується. Не захоче вона з тобою спілкуватися — одразу іди геть, інакше порушиш її право на недоторкану свободу, гарантовану Конституцією. А якщо ти надто палко вговорюватимеш свою кицьку зустрітися, то можеш і в поліції опинитися — бо такі дії суд може витлумачити як злочин, за що тягнутимеш ти, Ковба-сане, суттєвий строк.

КІТ: — Маю підозру, що ти, Во Віку, помиляєшся щодо мене. Нема такого закону, за яким можна засудити кота. Відповідальність за котячі злочини несе господар тварини!..

Я: — Про це я якось не подумав.

КІТ: — Навіть природжена дурість — не привід не думати. Ти хазяїн, а я — лице, цілком залежне від тебе. Про це і в законі про тварин записано.

Я: — Згодний. Відповідальний я... Чесно кажучи, ніхто й ніколи ще так дохідливо не пояснював мені, що значить «свобода без свободи». Поздоровляю!

КІТ: — Дякую. На знак моєї подяки даю тобі можливість ще раз пригостити мене «Віскасом».

Я: — А якщо я відмовлюсь?

КІТ: — Ну от, а кажеш, ніби все зрозумів. Чи не бажаєш ще раз розпочати розмову про особисту свободу?..

Я не бажав, і ми пішли на кухню. Одна лише надія залишилась у мене: хоч ти, Кицю моя люба, зрозуміла, що таке свобода і як нею користуватися. А?..

Смакотка

Картопляний салат

Картопля — 740 г, оселедець — 340 г, цибуля ріпчаста — 180 г, олія — 56 г, оцет 3%-й — 74 г, гірчиця за смаком.

(Вихід — 1000 г)

1. Картоплю звари з шкіркою у підсоленій воді, охолоди, обчисти і наріж кружальцями завтовшки 1 см.
2. Ріпчасту цибулю наріж кільцями.
3. Солоний оселедець розбери на чисте філе і наріж кусочками.
4. Перед подаванням картоплю, цибулю й оселедець перемішай, виклади гіркою. Салат заправ олією й оцтом, додай гірчицю.

Плов по-болгарському

Рис —360 г, цибуля — 100 г, томати — 150 г, перець солодкий — 100 г, олія — 75 г, сіль — 10 г, зелень петрушки.

(Вихід — 1000 г)

1. Дрібно нарізану цибулю спасеруй в олії, додай нарізані тонкими кружальцями стручки солодкого перцю, рис і подрібнені томати.
2. Влий води, посоли, накрий кришкою і тушкуй у жаровій шафі до готовності.
3. Подаючи на стіл плов, посип його подрібненою зеленою петрушкою.

Коржики смажені з сиром

Борошно — 300 г, масло вершкове — 300 г, сир — 400 г, кориця — 0,2 г, смалець — 40 г, цукрова пудра — 100 г.

(Вихід — 1000 г)

1. З борошна, сиру і вершкового масла приготуй тісто. Витримай його 2-3 години в холоді.
2. Тепер сформуй довгасті смужки або бублички і смаж у маслі чи смальці. Готові коржики посип цукровою пудрою з корицею.

Браслети-сувеніри

Хочеш щось оригінальне подарувати своїм друзям? Зроби для них гарні браслети. Кажеш, що у вашій компанії ще ніхто не носить таких браслетів. Нічого, хтось же ж повинен бути першим. Отже, берися за роботу. Навчишся робити браслети з різними узорами, ширші, вужчі — усе залежить від фантазії і вправності.

Потрібні:
нитки для вишивання трьох кольорів, що складаються з шести пасем (смужок), а також прозора самоклеюча стрічка (скотч), ножиці.

1 З кожного кольору нитки відріж по 70 см. Зв'яжи їх разом на відстані 6 см від одного з кінців, і ці короткі кінчики міцно приклей стрічкою до краю стола.

2 Лівою рукою тримай нитку B. Правою рукою просунь нитку A над B, залишаючи вузлик. Тримай її великим пальцем лівої руки разом з ниткою B.

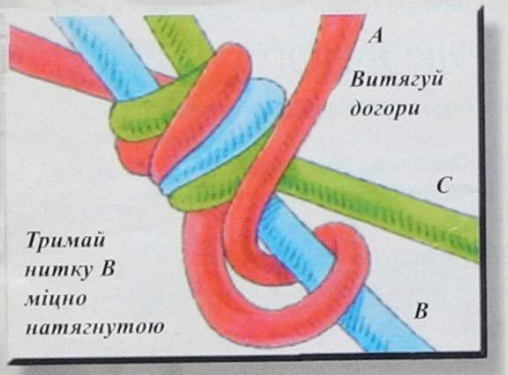

3 Переклади вільний кінець A під B, а потім через петельку, утворюючи вільний вузол. Підніми вузол максимально вгору і, аби його затиснути, міцно тягни нитку A.

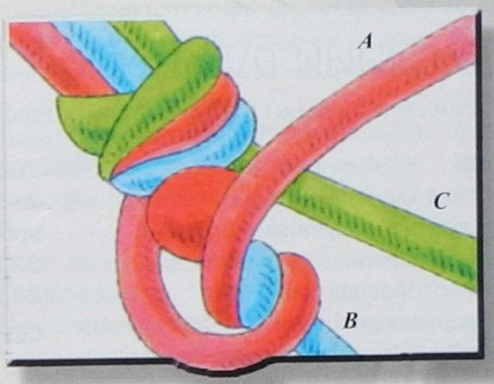

4 Повтори попередню операцію, знову ведучи нитку A довкола нитки B, а потім угору через петельку, утворюючи вільний вузол. Потягни нитку A, щоб затиснути його. Тепер уже маємо два вузли.

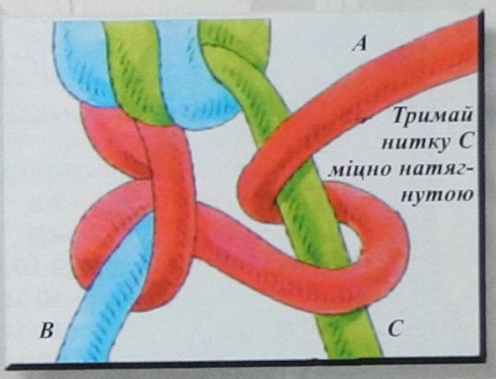

5 Пусти нитку B і бери C. Зав'яжи, як попередньо — двічі A на C. Нитка A є тепер з правого боку. Таким чином утворився перший ряд.

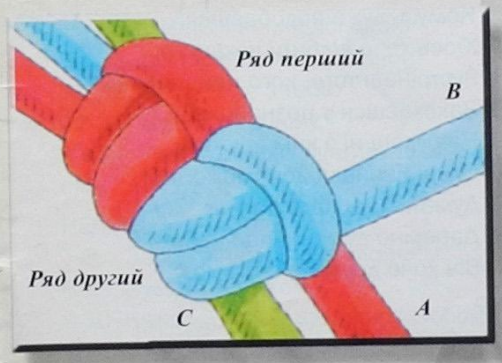

6 Другий ряд починай з того, що роби вузли з лівого боку на правий. Зав'яжи B на C два рази, а потім два рази на A. У третьому ряді зав'яжи нитку C два рази на A, а потім — на B.

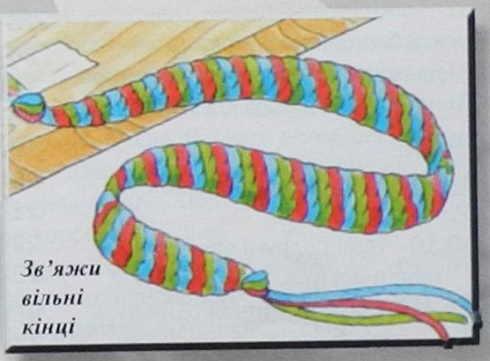

7 Продовжуй робити нові ряди зліва направо, поки браслет не набуде потрібної довжини. А довжина повинна бути такою, щоб вистачило на зап'ястя руки.

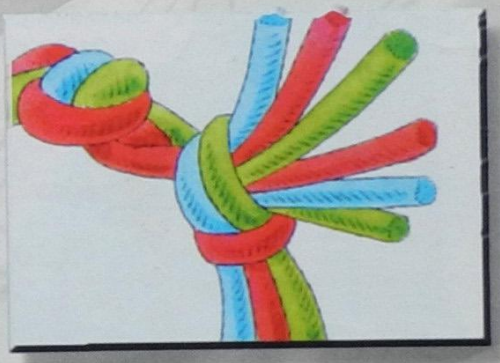

8 Наклади браслет на зап'ястя друга, зроби подвійний вузол і підріж усі кінці, аби браслет мав акуратний вигляд.

Спробуй носити три або більше браслетів одразу. Це виглядає дуже гарно. ▶

Розміри та узори

Якщо хочеш зробити ширший браслет, то бери 4-5 ниток і у звичайний спосіб зроби вузлики на кожній нитці — два рази зліва і справа. Компонуй узори, використовуючи кілька ниток того самого кольору, а потім додавай по одній чи по дві — але вже іншого кольору.

◀ *Кожна нитка утворює ряд. Кольори повторюються у тому самому порядку.*

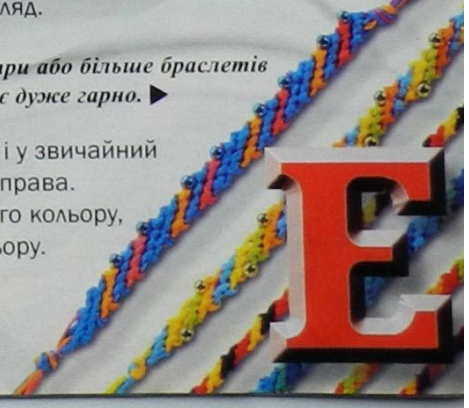

БУДЬ ЗДОРОВА! І НА

Останнім часом Киця наша незбагненна почала постійно чхати. Спочатку я подумав, що на неї грип напав. Або, принаймні, нежить з ангіною. Всі ж знають, що в повітрі разом з цілком корисними речовинами — на кшталт кисню і парфумів — постійно перебувають різні шкідливі бактерії та віруси, які викликають оті противні хвороби. І почав я ліки для Киці нашої збирати. Бо без неї в Класі нецікаво, нащо їй хворіти!.. Але Киця тільки чхала, а хворіти зовсім і не збиралася.

І тут я помітив таку штуку: варто Киці чхнути, як вона одразу на годинник поглядає. Спочатку я подумав, що у Киці з'явився новий «Ронсон» або «Орієнт», якими кожний почав би хизуватися. Але придивившись, я зрозумів, що у Киці все той самий штампований годинник, який їй подарували ще в першому класі за перемогу в конкурсі «Міс 1 клас». Цей факт так здивував мене, що одразу наштовхнув на думку хоч трохи подумати. Справді, чом це Киця все чхає, а потім дивиться на годинник?.. А трохи подумавши, я дійшов висновку, що інколи варто думати навіть нам, полтергейстам. Тому що відповідь я знав з самісінького початку, але разом з Пундиком і Джо з нашого Класу просто розучився думати справжніми думками. А справжні думки одразу нагадали мені мою сестричку Гелю, яка колись закохалася у водяника Кузю. Геля постійно мріяла про свого зеленкуватого і неодмінно застудженого Кузю, а відтак і склала часопис правильного чхання: там кожне чхання мало своє тлумачення. Згодом часопис моєї сестрички набув нечуваної популярності серед дівчаток сьомих класів загальноосвітніх шкіл незалежної України. А для тих, хто ще не знає, що мусить означати кожне твоє чхання, я спеціально друкую створений моєю сестричкою Гелею

ДОСТЕМЕННИЙ ТЛУМАЧНИК ПРИРОДНОГО ЧХАННЯ

Ретельно стежте, в який день і в який час ви мимоволі чхнули, оскільки це означає:

ПОНЕДІЛОК

7-8 Прийде хлопець.
8-9 Через тебе сумуватиме блондин.
9-10 Тебе кохають.
10-11 Ти подобаєшся хлопцю.
11-12 Одержиш лист.
12-13 Хлопець думає про тебе.
13-14 Ти думатимеш про друга.
14-15 Він забув про тебе.
15-16 Доведеться плакати.
16-17 Друг кохає тебе.
17-18 Друг соромиться тебе.
18-19 Друг поцілує тебе.
19-20 Він освідчиться в коханні.
20-21 Між вами відбудеться розмова на важливу тему.
21-22 Стережись блондина.
22-23 Хлопець хоче запросити тебе на танці.
23-24 Ти подобаєшся його друзям.

ВІВТОРОК

7-8 Ти нікому не подобаєшся.
8-9 Закохаєшся.
9-10 Твоя подруга звинуватить тебе в чомусь.
10-11 Здійсниться одне з твоїх бажань.
11-12 Ти йому наснилася.
12-13 Перебуватимеш у колі друзів.
13-14 Той, про кого ти думаєш, кохає тебе.
14-15 Друг хоче тебе поцілувати.
15-16 На тебе чекає обман.
16-17 З тобою хоче познайомитись хлопець.
17-18 Друг перехвалює тебе.
18-19 Одержиш лист.
19-20 Хлопець хоче дружити з тобою.
20-21 Одержиш подарунок.
21-22 Він тебе не любить і не думає про тебе.
22-23 Невдовзі з'явиться друг.
23-24 Якийсь хлопець закохався в тебе.

СЕРЕДА

7-8 Ти занадто цікавишся хлопцями.
8-9 Не будь надто пихатою.
9-10 Погані новини вдома.
10-11 Не приходь на побачення, щоб потім не шкодувати.
11-12 Подобаєшся хлопцю.
12-13 Ти радітимеш.
13-14 Не будь легковажною.
14-15 Одержиш лист.
15-16 Комусь дуже подобаєшся.
16-17 Хтось хоче відбити коханого.
17-18 Зустрінеш того, кого ненавидиш.
18-19 Закохаєшся у незнайомця.
19-20 Не будеш ні з ким дружити.
20-21 Одна дівчинка допоможе тобі.
21-22 Думатимеш про хлопця.
22-23 Даремно думаєш про нього.
23-24 Він хоче дружити з тобою.

ЧЕТВЕР

7-8 Буде веселий день.
8-9 Чекай на несподіванку.
9-10 Напиши подрузі, вона чекає.
10-11 Друг хоче, щоб ти була з ним.
11-12 Зустрінеш хлопця, про якого думаєш.
12-13 Тобі заздрять.
13-14 Хтось пліткує про тебе.
14-15 Ти комусь подобаєшся.
15-16 Зустрінеш свого друга.
16-17 Закохаєшся з першого погляду.
17-18 Чекатимеш, але даремно.
18-19 Не цілуй його.
19-20 На тебе чекає погана новина.
20-21 Друг хоче поцілувати тебе.
21-22 Він хоче цілуватися з іншою.

ГОДИННИК ДИВИСЬ!..

22-23 Забудь про того, про кого мрієш.
23-24 Ти дуже подобаєшся другу.

П'ЯТНИЦЯ

7-8 Хороший день.
8-9 Злитимешся на когось.
9-10 Кілька хлопців хочуть дружити з тобою.
10-11 Він тебе кохає.
11-12 Тебе образить подруга.
12-13 Зустрінеш знайомого хлопця.
13-14 Неприємна зустріч.
14-15 Одержиш приємний лист.
15-16 До тебе прийде гість.
16-17 Приємна несподіванка.
17-18 Згадуватимеш усе.
18-19 Він шукає тебе.
19-20 Про кого думаєш, кохає.
20-21 Чекай на пізніх гостей.
21-22 Тримай слово при собі.
22-23 Завтра буде хороший день.
23-24 Йому подобаються твої очі.

СУБОТА

7-8 Вечір буде добрий.
8-9 Повернешся з вечірки веселою.
9-10 Твій друг гарний, але впертий.
10-11 Стережись.
11-12 Сумуватимеш.
12-13 Подобаєшся всім хлопцям.
13-14 Багато хлопців мріють дружити з тобою.
14-15 Даремно ти за ним сумуєш.
15-16 Він повсякчас думає про тебе.
16-17 Він хоче бути другом.
17-18 З тобою хоче дружити хлопець.
18-19 Він кохає тебе.
19-20 Будеш з ним щасливою.
20-21 Думаєш тільки про нього.
21-22 Він кепкує з тебе.
22-23 Думає про іншу.
23-24 Разом з ним сміятимешся до сліз.

НЕДІЛЯ

7-8 Замало цікавишся хлопцем.
8-9 Зустріч з другом.
9-10 Коханий прагне зустрітися з тобою.
10-11 Кохає тебе безмежно.
11-12 На тебе чекає велика радість.
12-13 Чекай на гостей.
13-14 Гарно виглядаєш і подобаєшся йому.
14-15 Про тебе думає гарний хлопець.
15-16 На тебе чекає кохання.
16-17 Ти гарненька.
17-18 Зустрінеш того, кого кохаєш.
18-19 Радітимеш зустрічі.
19-20 Мріє про тебе.
20-21 Він не покине тебе.
21-22 Ти йому дуже подобаєшся.
22-23 Він насниться тобі.
23-24 Чекає на зустріч з тобою.

ІНДИКАТОРИ ХАРАКТЕРУ

Як відомо, пилосос цінують за тим, як він повітря всмоктує — разом з пилом, зрозуміло, тому його і назвали пилососом. А от людські агрегати для всмоктування повітря з пилом назвали чомусь зовсім інакше — ніс і рот. Хоча їх вигадали значно раніше, ніж пилосос. І вже ваші предки почали приділяти велику увагу носу й роту для визначення характеру.

У великого перського царя Ксеркса ніс був довгий і гачкуватий. Перси вважали такий ніс знаком державної мудрості і військового таланту. І через багато років після смерті Ксеркса на перський трон не міг сісти чоловік, який не володів таким носом.

Однак сучасна фізіогноміка значно розширила зв'язок між органами дихання і характером людини.

НІС

Орлиний ніс підкреслює щедрість і честолюбство свого володаря.

Ніс з глибоким переніссям, висунутий уперед, наче дзьоб — важкий характер, тиранічна людина, любить хизуватися.

Володар довгого, великого носа, який опускається донизу, звичайно — скнара, поміркований і розсудливий. Схильний до інтриг, в яких виявляє мудрість і завбачливість.

Ніс, який піднімається до середини і знову опускається в кінці, зустрічається у людей жорстоких, непостійних, які сумніваються навіть у своїх кращих друзях.

Гачкуватий або звернений убік ніс, якщо він до того ж і довгий, свідчить про заздрість і гордість свого володаря.

Ніс із твердим, поверненим униз кінчиком натякає, що його володар — дуже хоробра людина.

Кінчик носа опущений майже до лінії губів — це ознака того, що людина любить поспати, поїсти і розважитись.

Короткий, закруглений на кінці — безтурботність, брак хорошого смаку і виховання.

Ніс із «картоплиною» на кінці видає розумника та однолюба, працьовиту і послідовну людину.

Прямий, злегка кирпатий ніс належить людині оптимістичній, тонкій, самовпевненій, яка має гарну уяву і любить викликати захоплення в інших.

Дуже маленький — рухливість інтелекту, непостійність, манера діяти навмання.

Закруглений на кінці ніс з маленькими ніздрями — ознака легковір'я і пихатості. У дівчат такий ніс свідчить про схильність до інтриг.

Довгий, пропорційно зліплений ніс — хороша ознака. Він натякає на розсудливість і здоровий глузд. У дівчат він означає чистоту і доброзичливість — особливо у поєднанні з блакитними очима.

РОТ

Великий і широкий рот видає базіку, любителя пліток, часто людину безрозсудну. І навпаки, маленький рот — ознака правдивої, спокійної і розумної людини.

Товсті губи свідчать про любов до розкішного, веселого життя.

Тонкі губи — ознака красномовства і високої кмітливості, але такі люди схильні до непостійності та свавілля.

Губи середньої товщини і гарного кольору бувають у вірних і добрих людей.

Людина, верхня губа якої товстіша за нижню, має легковажний, нестриманий характер, любить кокетувати.

Нижня губа товстіша за верхню — рівний, спокійний характер, помірний темперамент, любов до людей.

На потайність натякають стулені, тонкі, бліді губи.

Якщо губи людини постійно трохи розтулені, вона не вміє зберігати таємницю. Та за характером вона чистосердна і відкрита.

В профіль верхня губа нависає над нижньою — розум, обережність, прямолінійність. Якщо навпаки — людина небалакуча, потайна, однак товариська і надійна.

Куточки рота здійняті — людина відважна, зухвала, іронічна.

Рот з трохи опущеними куточками свідчить, що його господар — мужня, стримана, рішуча людина.

Маленький рот серденьком підкреслює легковажність і пихатість свого володаря.

Шпаргаліада

Увага! Як чути? Прийом! Розпочинаємо операцію «Шпаргаліада». Пундик — читачам журналу «Клас!». Наступна інформація є цілком таємною і тому ні в якому разі не може потрапити на очі категорії людей, які звуться «вчителями». Так що після того, як сторінку буде прочитано, рекомендується її знищити або з'їсти з кетчупом. Як ти пам'ятаєш, в одному з попередніх номерів «Класу!» було запропоновано нову таємничу рубрику, де школярі України могли би поділитися одне з одним досвідом у тому, що їм треба вміти якнайкраще, а саме — у списуванні та користуванні шпаргалками.

Перші повідомлення надійшли миттєво. І сьогодні ти їх побачиш, але перед тим ще раз пересвідчись, чи не зазирає тобі через плече якийсь підступний завуч і чи немає у твоєму класі підслуховуючої апаратури.

Підкреслюю, що всі імена, прізвища і назви населених пунктів є вигаданими і будь-який збіг з дійсно існуючими особами чи географічними пунктами є випадковим.

Першою на зв'язок з нами вийшла Таємний Агент «Шпаргалка», скорочено ТАШ. Вона не написала зворотної адреси і попросила зберігати її засекреченість. Тільки натякнула, що звати її **Наталя**, а, провівши лабораторний аналіз конверта, професор Крапка з'ясував, що поштові штампи такого гатунку можуть ставити виключно у місті **Велика Березовиця**, про що свідчить великий напис на вищезгаданому штампі. Ось і все, що ми знаємо про неї. Натомість вона, агент ТАШ, дуже багато знає про мистецтво використання шпаргалок і ділиться своїми порадами:

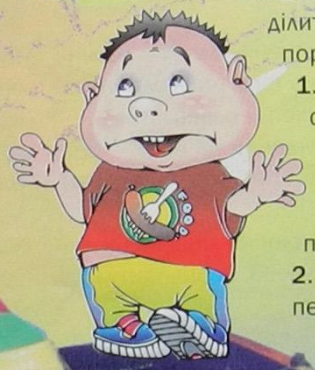

1. Перед тим, як списувати із шпаргалки, переконайся, що все в ній правильно.
2. На перерві перед контрольною, поки вчителя немає в класі, сядь на його місце і подивись, де він зможе помітити шпаргалку. Але вірогідні й ускладнення — вчителі часто ходять по класі і можуть побачити її. В такій ситуації головне — не розгубитись. Я раджу зробити дуже здивоване обличчя і сказати: «Це не моя річ» або щось таке. Завжди, повторюю — завжди треба підготувати «шлях до відступу».
3. Багато хто кладе шпаргалку на стілець і сідає на неї, але, погодьтеся, людина, яка весь час совається, як «курка на яйцях», викликає певну підозру. Та якщо вчитель усе ж вилучив у вас якийсь об'єкт, то хай ще спробує довести, що це шпаргалка! Ви розумієте, про що я?.. Звісно ж — про зашифровку. Можна літери позначати цифрами чи, навпаки, можна написати українські слова англійськими літерами і т.д. Завжди бажано мати шпаргалку в двох примірниках...

На цьому зв'язок з агентом «Шпаргалкою» перервався, але сподіваюсь, ми ще почуємо про неї. А поки що про найпопулярніші методи списування у своїй школі розповідає **тернополянин Михайло Кухарчук:**

а) Береш тоненький і довгий клаптик паперу і пишеш на ньому все, що тобі потрібно. Потім ховаєш у рукав. На контрольній, коли вчителька не дивиться, кладеш руку горизонтально і витягуєш шпору так, щоб вона не виглядала з-під пальців.

б) Шпаргалку маленькими клаптиками скотчу приклеюєш до штанів біля кишень спереду. При цьому на тобі обов'язково має бути довга футболка або сорочка, яка прикриває стегна. На уроці ставиш ноги на перекладину під партою так, щоб вони впиралися в парту, піднімаєш сорочку — і шпаргалка перед твоїм носом!

А **Олена Цапура з Хмельницької області** приклеює шпаргалку з нижнього боку козирка бейсболки. Щоправда, в кашкеті не завжди дозволя-

Зумер

автоматичний електромагнітний переривач електричного струму. Застосовують у радіотехніці, телефонії.

ють сидіти на уроках, і тоді вона використовує гумку (звичайну, ту, що в колготках): прикріплює один кінець гумки до внутрішньої кишені куртки чи піджака, а інший — до шпори. Коли вчитель на уроці питає: «Куди це ти там зазираєш?», вона відповідає: «Нікуди»,— і відпускає руку з папірцем, який завдяки гумці миттєво ховається в кишеню. Такий варіант з гумкою можна використати і для шпаргалки в рукаві. Це підказав **Володя Чумак із Запорізької області**, який, крім того, пропонує прикріплювати шпору спереду — за комір спортивної куртки. Незрозуміло лише, у який же неймовірний спосіб треба скосити очі, щоб побачити-таки, що там написано. Певне, така майстерність досягається шляхом постійних тренувань.

Набагато простіше скористатися досвідом **Даші Дирди**, яка причіпляє шпори на спину учневі, що сидить перед нею.

Мало не всі наші дописувачі рекомендують в якості останньої надії, коли шпаргалки немає чи її вже відібрав підступний учитель, просто «вронити» ручку на декілька метрів уперед і під час процесу її діставання позаглядати в зошити однокласників. «Тільки не треба робити це занадто часто, — попереджає **Сергій Приньов з міста Вишгорода**, — бо вчитель може щось запідозрити. В такому випадку скажіть, що у вас розхиталися нерви і ви зі злості жбурляєтеся ручками та іншими канцтоварами.»

Дуже грунтовне дослідження провела **Міра Мельник з Рівненської області**. Вона взяла інтерв'ю у всіх знаменитих шпаргалістів своєї школи, що надало їй змогу дійти такого висновку: «Найефективніший і найпростіший метод приховування шпаргалки — це писання її на руці. Дуже легким виявився метод шпаргаліста **Вови**, який пише свою шпору на невеликому клаптику паперу, а потім кладе її під обкладинку найближчого зошита. Коли іде вчитель, Вова просто перегортає зошит із шпаргалкою на інший бік. Шпаргаліст **Роман** примудряється вкладати свою шпаргалку до прозорої кулькової ручки.

Коли шпаргалістка **Зоя** знає наперед (як і всі інші), який ми будемо писати текст з англійської мови, вона пише його в зошиті простим олівцем, а під час диктанту обводить ручкою свою домашню заготівку».

Цікавий випадок стався з **Денисом Легушею, який живе в місті Лубни**. Якось він прийшов до школи після тижневої відсутності та відразу потрапив на диктант з англійської мови. Шпаргалок в нього не було і сидів він на першій парті — просто перед учителькою. Отож, перспективи успішного написання диктанту були мізерними. Та є на світі просте школярське щастя! Вчителька помітила, що його однокласник **Михайленко Дмитро**, який сидів за останньою партою, написав шпаргалку на обкладинці підручника, і відібрала у нахаби підручник. А потім поклала його в себе на столі, просто перед очима щасливого Дениса. В результаті — диктант було написано на п'ятірку!

Проте мені особисто найбільше сподобався метод **Оленки з Вінниці**. В шпаргальській справі їй допомагає... журнал «Клас!», а саме №9 за 1997 рік. Вона просто підкреслює потрібні цифри та літери на сторінці «А». Щоправда, одного разу вчителька під час контрольної позичила в неї журнал, аби почитати. Та поки вчителька роздивлялася журнал, Оленка спокійнісінько «скатала» все з книжки.

Краєчком лівого вуха чую невдоволене мурмотіння групи заповзятих відмінників: мовляв, треба не шпаргалки писати, а до уроків готуватися. Заперечую: треба писати! От навіть наш вундеркінд і генетичний відмінник Колібрик зі мною згодний. Ну, скажи, Колібрику, навіщо потрібні шпаргалки?

— Шпаргалку треба писати хоча б тому, що ти її заздалегідь сам готуєш. Тобто береш підручник і з нього переписуєш. А коли переписуєш, то хоча б щось неодмінно запам'ятовуєш: найголовніші дати, цифри і думки. Ось чому я вважаю шпаргалку корисною річчю!

Молодець, Колібрику! На цьому сеанс зв'язку завершуємо. Чекаю наступних повідомлень про шпаргалки та кумедні випадки, пов'язані з ними або, як по-науковому висловлюється **львів'янка Таня Мироненко**, про «добування необхідної інформації забороненим способом під час процесу перевірки знань учителем». До наступного виходу в ефір!

Резидент
Пундик.....

Канікули серед вікінгів

Якось мені здалося, що я зрозумів принцип роботи Машини Часу. І одразу вирішив повернутися в наш час, ближче до Во Віка. Тому почав набирати на панелі його ім'я. Та варто мені було натиснути кнопочки «ВІК», як щось блимнуло, свиснуло, грюкнуло... Коротше кажучи, я знову опинився не там, де треба, а там, де вийшло.

А вийшло, що я опинився серед вікінгів!.. Мені пощастило: я потоваришував з вікінгом на ім'я Лейв. Він був справжнім піратом. Слово «вікінг» так і означає — пірат. Більшість чоловіків полюбляли грабувати англійців або слов'ян.

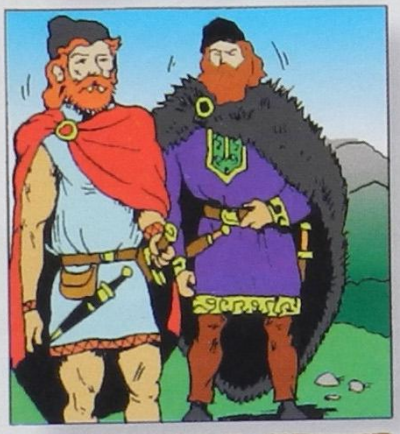

Більшість вікінгів були вільними людьми. А своїх полководців вони називали ярлами.

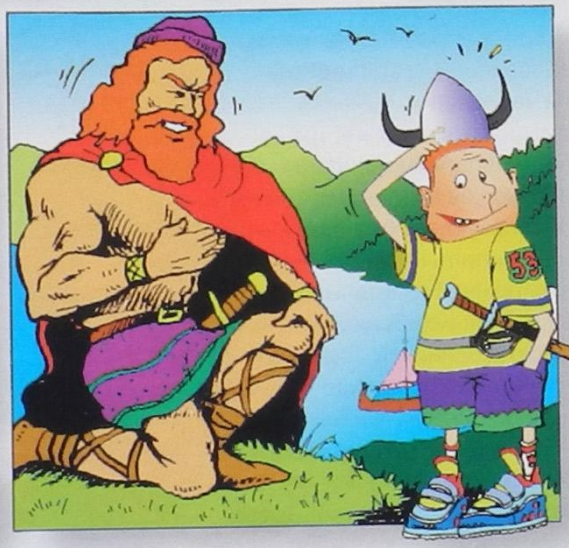

Жили вікінги у Скандинавії, а там холодно, тому й одягалися вони тепло. Однак вікінг завжди застібав накидку так, щоб рука залишалася відкритою і могла миттєво витягти меч.

Галера вікінгів — військовий корабель, вузький і швидкісний. Поперечний брус підтримував палубу в тому місці, де на матроських валізах (рундуках) сиділи гребці.
а) Киль; б) Шпангоут;
в) Пояс обшивки;
г) Мачтова риба.

Вікінги були жорстокими, але мали свій кодекс доброчинності. **Честь**. Ганебно бути боягузом. Ніколи не здавайся, бийся з товаришами до кінця. **Щедрість**. Навіть найостанніший бідняк допоможе пілігриму одягом, житлом, їжею — одного разу і ти можеш опинитися в такому становищі. **Товариськість**. Друзі присягають на дружбу одне одному — відтак стають братами. **Право сильного**. Суперечку можна розв'язати в борні. Хто переміг, того й правда.

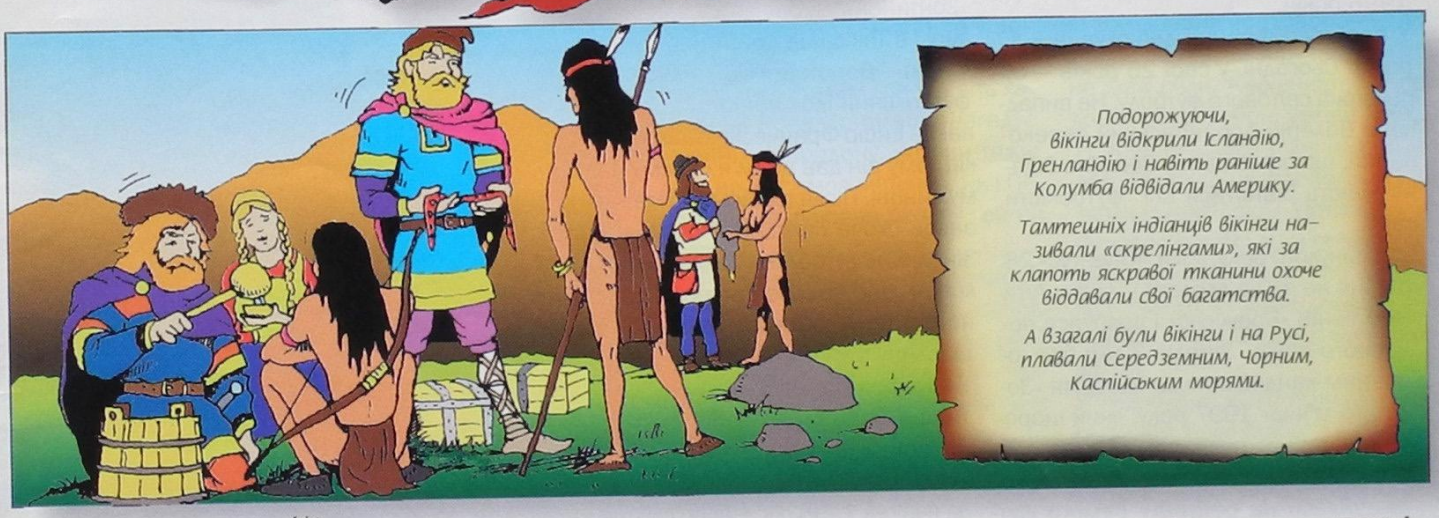

Подорожуючи, вікінги відкрили Ісландію, Гренландію і навіть раніше за Колумба відвідали Америку.

Тамтешніх індіанців вікінги називали «скрелінгами», які за клапоть яскравої тканини охоче віддавали свої багатства.

А взагалі були вікінги і на Русі, плавали Середземним, Чорним, Каспійським морями.

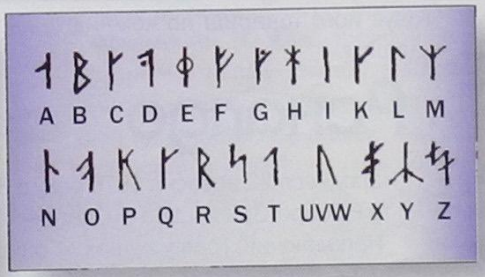

Розмовляли вікінги мовою, яку вчені називають давньоскандинавською — від неї походять сучасні норвезька, шведська і датська мови. Була і писемність: літери (руни) вирізували на дереві прямими рисками. Отут написано ім'я Лейв. А скориставшись тутешнім алфавітом, ти і сам можеш записати своє ім'я мовою вікінгів.

Граємо у футбол!

Нарешті! Ура! Дочекалися!.. Починається Чемпіонат Світу з футболу. Відбудеться він у Франції, де зберуться найкращі команди і найвишуканіші футболісти світу. Шкода, звичайно, що збірна України не змогла подолати відбірковий турнір і французькі глядачі не побачать Шевченка, Реброва, Калитвинцева, Шовковського... Шкода.

Але не варто сумувати — наших хлопців ми й самі чудово знаємо. А тепер зможемо побачити (най хоча б по телевізору!), як грають інші суперзірки світового футболу. Про двох з майбутніх героїв Чемпіонату Світу я готовий розповісти вже зараз.

Зінедін Зідан

Народився 23 червня 1972 року в Марселі (Франція). Зріст —185 см, вага — 80 кг. Півзахисник. Футбольні клуби: «SOS» Марсель (до 1985 року), «AS» Канни (1985-1992), «Жірондін» Бордо (1992-1996), «Ювентус» Турін (від 1996 року).

У першості Франції дебютував у 17 років. Сьогодні, у свої 26 років — суперзірка світового футболу. Не випадково Валерій Лобановський переконаний, що саме на гру Зінедіна Зідана мають рівнятися всі футболісти світу.

Ще минулого року, коли «Ювентус» 28 травня не зумів здолати у фіналі Ліги Чемпіонів «Боруссію» і позбувся почесного призу, Зінедін Зідан був головним кандидатом на здобуття «Золотого м'яча» 1997 року, який щороку присуджує тижневик «Франс футбол». На жаль, поразка команди позначилась на рейтингу самого футболіста. «Золотий м'яч» одержав Роналдо. Та кожен матч за участю Зінедіна — це спектакль пристрастей, високого класу гри. Але шлях до успіху був ой який нелегкий...

Дружина Зінедіна — іспанка, він же — араб. Його батьки прибули до Марселя з Алжиру. Дитинство провів у злиденному районі Марселя. З дитячих літ повинен був заробляти на шматок хліба. Працював помічником продавця. Друзі пропонували йому наркотики, «запрошували» до вуличних банд, але він мав єдине захоплення — футбол. І це врятувало його.

Потрапивши до невеличкого спортивного клубу «SOS», Зінедін одразу привернув увагу футбольних фахівців. Так він опинився у Каннах. Грав у юнацьких збірних, перейшов до одного з найголовніших французьких футбольних клубів. У 22 роки дебютував у збірній команді країни і протягом п'яти хвилин у матчі з чехами забив два голи. Так він опинився в одному з найкращих у Європі клубів.

Ще одне випробування чекало його — футбол або мусульманська релігія, яка, між іншим, вимагає ціломісячного голодування від світанку до вечора. Зінедін обрав футбол, хоч батько був проти цього.

І ось наш герой у «Ювентусі». Преса і болільники прийняли його з підозрою, кепкували: «І це є новий Мішель Платіні? Комедія, та й годі!» Йому дорікали в неповороткості, в браку елегантності гри.

Сьогодні Зінедін дякує тренерові «Ювентуса» Марчело Ліппі за підтримку, за те, що боронив його від атак преси і болільників.

Перелом стався у грудні 1996-го. Зінедін здобув тоді з «Ювентусом» Інтерконтинентальний Кубок завдяки перемозі в Токіо над аргентинським «Рівер Плейт». Воротарем цієї команди був футбольний ідол нашого героя — уругвасць Енцю Франческолі: ще кілька років тому він дав це ім'я своєму першому синові. Після токійського матчу уругвасць охоче погодився обмінятися із Зінедіном футбольними майками і висловив своє захоплення грою Зідана. Чи не в той день Зінедін повірив у свою щасливу зорю?..

Уже зараз можна з упевненістю сказати, що Зідан досяг майстерності свого уругвайського ідола. Але сам Зідан так не вважає. На його думку, на «Золотого м'яча» за 1998 рік значно більше заслуговує його товариш по команді Дідьє Дешам.

Роналдо

Народився 22 вересня 1976 року в Бенто Рібейро. Зріст — 183 см, вага — 73 кг. Нападаючий. Грав у клубах: «Соціал Рамос Клуб» (вихованець), «Сао Крістовао» (1991-1993), «Крузейро Бельо Орізонте» (1993-1994), «Ейндховен» (1994-1996), «Барселона» (1996-1997), «Інтер» Мілан (1997...)

Здобутки: чемпіон світу — 1994; володар Кубка Голландії — 1996; бронзовий медаліст Олімпіади в Атланті —1996; володар Кубка Іспанії — 1997; чемпіон Південної Америки — 1997. У першості

Бразилії дебютував 24 березня 1994 року.

Йому лише 22-й рік, а успіхів досяг таких, про які більшість футболістів може лише мріяти. Роналдо Луїс Назаріо де Ліма — так звучить його повне ім'я — належить до гравців, чия гра приводить у захват найвибагливіших болільників і знавців футболу.

«Нікому і нічому не заздрю, — каже Роналдо, — і не шукаю приводу, аби довести, що я кращий від інших. І дуже не люблю, коли мене порівнюють з Пеле чи з Ромаріо. Знаю, хто є футболістом №1 у світі. Але нікому не назву цього імені, бо це моя солодка таємниця».

Роналдо має у своїй багатій колекції трофеїв нагороди за здобуття кубків Бразилії, Голландії, Іспанії. Він безперервно переконує, що може забивати красиві голи незалежно від географічної широти і клімату.

Ще підлітком у бразильському клубі «Крузейро Бельо Орізонте» Роналдо забив 58 голів у 60 матчах.

Після переїзду до Європи зумів вцілити 30 разів у сітку воріт у 33 матчах «Ейндховена». В європейських кубках він може похвалитися в середньому одним голом на кожен матч.

Єдине, що його засмучує: він не грав жодної хвилини у матчі на Кубок світу 1994 року, хоч був записаний у команді Бразилії.

Будовою тіла, стилем гри і навіть характером Роналдо більше нагадує Пеле, ніж Марадону, котрий тяжіє ледь не до самознищення. Як і Пеле, він засвоював техніку гри на вулицях рідного міста.

Ріс без батька — той залишив сім'ю, коли Роналдові виповнився лише один рік. До речі, справжнє ім'я футболіста — Дададо. Коли ж він став популярним у Бразилії футболістом, то взяв собі псевдонім Роналдо.

13-річним хлопчиком Дададо прийшов до популярного у Бразилії клубу «Фламенго». На жаль, тренери не розпізнали у ньому таланту і відіслали хлопця додому, навіть не давши грошей на автобус. Але Дададо вирішив не здаватися і прийшов до другорядного клубу «Сао Крістовао». Був дуже старанним, і на це звернув увагу славетний Жіарзіньйо. Той відразу підписав з Дададо контракт і тут же перепродав його до клубу «Крузейро Бельо Орізонте». А вже звідти, після Чемпіонату Світу у США, Роналдо потрапив до «Ейндховена».

У першому сезоні в «Ейндховені» Роналдо забивав м'ячі з точністю швейцарського годинника. Але він тужив за рідною Бразилією, за її кліматом, за мамою, за друзями, за бразильською кухнею. І мама Соня приїхала до сина в Європу. Знайшла гарну квартиру. Стала готувати йому смачні національні страви — робила все, аби син почувався, наче у рідному домі.

Але з'явилася нова турбота. Ось як про це згадує сам Роналдо: «Забиваю гол, і раптом у коліні з'являється сильний біль. Я — до лікарів. Але вони не могли з'ясувати, що ж сталося. Тоді я звернувся до особистого фізіотерапевта Філо Ромаріо. Саме йому я завдячую своїм одужанням. Після лікування контузії коліна я зрозумів, що мушу розпрощатися з «Ейндховеном». З багатьох пропозицій я обрав «Барселону».

Усе йшло чудово. Та варто було Роналдо трохи розслабитись, як барселонці почали йому дорікати надмірним захопленням бразилійською модельєркою Сузанною Вернер. «Він весь час літає до неї в Бразилію, — буркотіли невдоволені болільники, — і тому втрачає форму».

Але не конфлікти з болільниками призвели до того, що він залишив «Барселону». Усе почалося з того, що треба було підписувати новий контракт. Роналдо погодився продовжити контракт до десяти років. Це вплинуло б на збільшення його заробітку. Але з юридичної точки зору цей документ не мав сили. Керівництво «Барселони» обіцяло нові умови контракту. Але почалися різні плітки, мовляв, Роналдо незадоволений умовами «Барселони». Президент клубу завагався, чи підписувати з гравцем новий контракт. Усе це обурило Роналдо. «З мене досить!» — кинув він і вже невдовзі опинився у Мілані.

У буденному житті Роналдо невибагливий. Крім футболу, любить настільний теніс, баскетбол, захоплюється йогою. Його улюблений танець — пагода. Це романтичний і водночас гімнастичний вид самби. Не розлучається із Сузанною Вернер, у Мілані вони мають чудову квартиру.

«Колись ми одружимось, — каже Роналдо, — і у нас буде четверо-п'ятеро дітей. Та поки що — футбол, футбол!..»

А для всіх справжніх уболівальників футболу «Клас» надрукував на центральному плакаті таблицю Чемпіонату Світу у Франції. Розмістіть її на почесному місці у своїй кімнаті, ретельно заповнюйте поки що порожні клітинки, вболівайте і захоплюйтесь. А найголовніше — грайте у футбол!

MICHAEL JACKSON:

Про незрівнянного Майкла Джексона написано вже так багато й так суперечливо, що часом просто дивуєшся: хто він, цей Майкл, — суперянголятко попси чи монстр естради?.. Вирішуючи такі питання, як правило, вислуховують і того, кого обговорюють. Нарешті є така можливість! Тому «Клас» із задоволенням друкує маленькі уривки з автобіографічної книжки М.Джексона «Мунуок», в якій він торкається усіх тих питань, які вас цікавлять.

Народився у місті Гері, штат Індіана, наприкінці літа 1958 року. Був сьомим у сім'ї, яка налічувала дев'ятеро дітей.

Ранні спогади пов'язані з батьком і його роботою на металургійному заводі, де він був кранівником. Це була важка, виснажлива праця. І лише в музиці він знаходив радість і забуття. В нашій сім'ї всі співали і грали на музичних інструментах. Мені це подобалося. Душа моя жила музикою, ритмом.

Коли репетирували у нас вдома, батько брав гітару й підключав до неї підсилювач. Він пишався своєю гітарою, вона надихала його. Місце, де вона зберігалася, було святим. Навіть і говорити не треба про те, що нам, дітям, дуже суворо заборонялося наближатися до неї. Тому моїм братам доводилося дуже довго вичікувати, аби трапився «зручний» випадок, щоб «позичити» гітару. Робити це треба було тихо-тихо, обережненько, інакше...

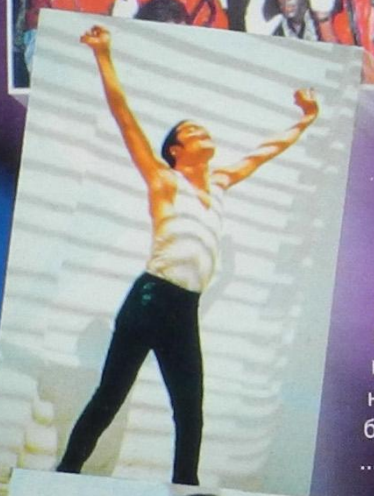

Музики нас навчав батько. Він був суворим учителем. Якщо ми помилялись, бив нас — коли ремінцем, коли указкою. Він був страшенно суворий. Іноді я жбурляв у батька черевиком або навіть кидався на нього з кулаками, за що битий був нещадно.

... Наш музичний колектив «Джексон-5» набував популярності у Гері, коли мені виповнилося шість. Склад групи вже усталився. В ній грали я та четверо моїх братів. А коли мені виповнилося вісім, ми перемогли на конкурсі «Нові голоси Гері». Тато став нашим менеджером. Мати була здивована такими успіхами. Вона водночас і раділа, і тривожилася. Особливо за мене. «Ну що це за життя у дев'ятирічної дитини!» — зітхала вона. Невдовзі нашу групу запросили до студії звукозапису «Мотаун». Пригадую, як продюсер Беррі Горді посадив нас у студії і сказав, що ми всі разом увійдемо в історію. «Я зроблю вас найзнаменитішою групою в світі, про вас напишуть у підручниках», — говорив він. Ніколи не забуду тієї хвилини.

Нам почали давати уроки гречних манер та ораторських навичок. Пропонували списки типових запитань, які ставлять глядачі. Йшлося про наші інтереси, смаки, уподобання, сторінки біографії. Важко було змиритися з тим, що твоє особисте життя стає загальним набутком. Люди з «Мотаун» влаштовували нам іспити, питали і з граматики, перевіряли, як ми вміємо поводитися за столом.

У листопаді 1969 року вийшла перша платівка «Джексон-5», наступна — у березні 1970 року: два мільйони екземплярів було розпродано за три тижні! Пісня «Я там буду!» знаменувала наш остаточний тріумф. Цією піснею ми, так би мовити, проголошували: «Ми прийшли й залишимося тут!» П'ять тижнів вона очолювала хіт-парад — термін рекордний!..

У той час одним з найприкріших вражень для мене була поведінка шанувальниць, що накидалися на нас в істеричних припадках. Слово честі, це межувало з божевіллям. Якщо ми з'являлися у магазинах, вони перекидали полиці з продуктами, били вітрини, ламали касові апарати. Хто не бачив такого на власні очі, той уявити собі цього ніяк не може. Вони все це виробляли не задля гри, а всерйоз! І досі таке виробляють. Не розуміють, що можуть спричинити біль, божеволіючи від кохання.

... Оскільки шоу-бізнес та кар'єра стали моїм життям, найважчу боротьбу у підліткові роки мені довелося витримати не в студії звукозапису і не на сцені, а перед дзеркалом. Адже я також був підлітком!

Моя зовнішність стала різко змінюватись, коли мені виповнилося 14. Я дуже виріс. Ті, хто мене знав, заходили до кімнати, чекаючи побачити гарненького хлопчиська Майкла Джексона, і минали мене, не дивлячись у мій бік. Я казав: «Я — Майкл», — а вони дивились на мене й не вірили. Майкл був

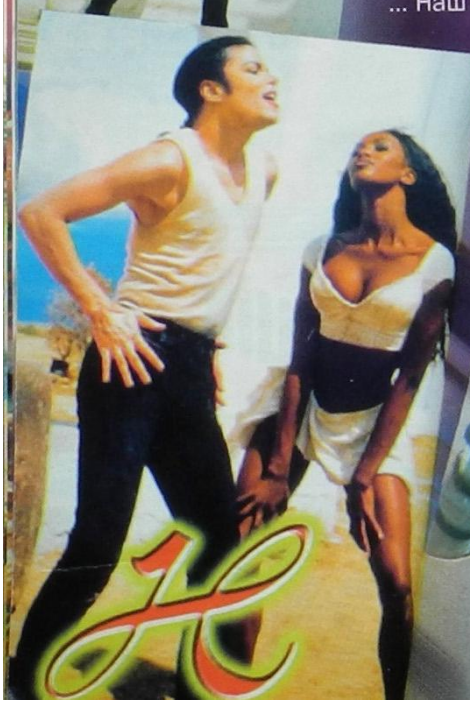

"Я теж був підлітком"

таким собі херувимчиком, а я раптом став худющим підлітком, метр сімдесят на зріст. Не такого бажали бачити, не з таким бажали познайомитися.

Передусім, найглибше на мою підсвідомість впливав стан моєї шкіри: мені дошкуляли прищі. Я став страшенно сором'язливим і щоразу знічувався, коли треба було з ким-небудь познайомитись. І чим більше я дивився на себе у дзеркало, тим гірше почувався. Моя зовнішність страшенно пригнічувала мене. Я не міг примусити себе дивитися в обличчя людям, з якими розмовляв. Дивився у землю або ще кудись убік.

На щастя, я мав чим пишатися: ми мали наші платівки, і, коли я виходив на сцену, то забував геть про все. Всі клопоти зникали.

Згодом усе стало мінятися. Я по-новому поставився до свого становища. Примусив себе змінити свої думки й змиритися з собою. А найголовніше — обрав собі нову дієту. Це мені допомогло.

Я, як і раніше, був соромливим. Адже я був «чудо-дитина», а якщо вже на тебе повісили цього ярлика, ніхто не хоче, аби ти ріс, мінявся, зростав, дорослішав. У роки моїх перших успіхів я мав кругленьку дитячу мордочку з пухкенькими щічками. Я таким і зоставався дуже довго, поки не відмовився вживати яловичину, свинину, курчат, рибу та іншу їжу, від якої товстішають. Я хотів краще виглядати, краще почуватися, бути у формі.

Коли я поступово позбувся зайвої ваги, моє обличчя набуло теперішнього вигляду, і преса почала писати, що я зробив пластичну операцію. Насправді я тільки виправив форму носа. Проте мене звинувачують у тому, що я зробив кілька операцій і висвітлив шкіру. Все це дурниці.

... Успіх приносить з собою самотність, що правда, то правда. Всі думають, що ти дуже щасливий, що ти все маєш, можеш робити, що забажаєш. Але не це головне. Є набагато важливіші речі.

Коли ходив до школи, я мав дівчину. Були дівчата, які мені подобалися, проте я абсолютно не вмів знайомитися. Соромився страшенно, не знаю навіть чому. Одна дівчинка дуже мені подобалася, але я ніяк не міг зважитися сказати їй про це. Справжнє перше побачення я мав з Тейтум О'Ніл. Ми познайомилися в одному клубі, обмінялися телефонами й частенько передзвонювалися. Я закохався в неї, а вона в мене. Ми довго були разом. Потім наші стосунки стали дружніми. Я й зараз часто телефоную їй.

Другим моїм захопленням була Брук Шілдс. Якийсь час ми були серйозно закохані одне в одного...

У моєму особистому житті лишилось так мало інтимного, потаємного, що можливість хоч трохи сховатися хоча б за темними окулярами на вулиці здається мені порятунком. Я бережу своє особисте життя і дуже поважаю такі ж намагання інших.

Jackson Michael
Neverland Ranch, Los Olivos
CA 93441

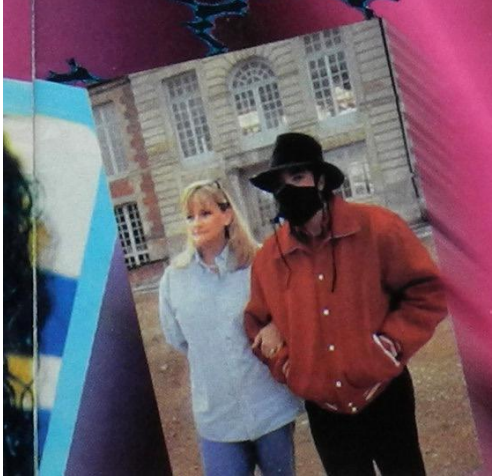

«НІЧЛАВА»

Андрій Підлужний:
«Через розум до серця!»

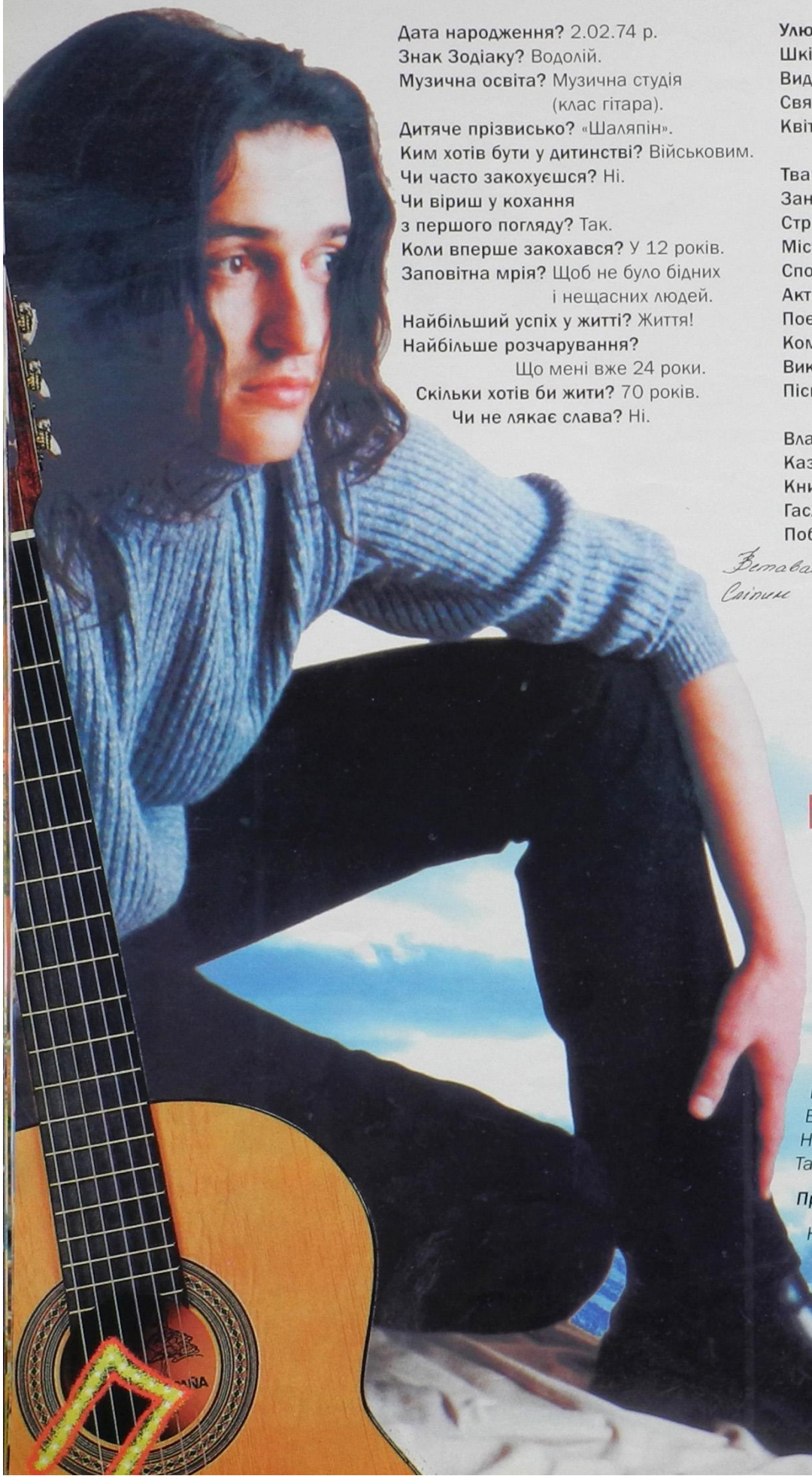

Дата народження? 2.02.74 р.
Знак Зодіаку? Водолій.
Музична освіта? Музична студія (клас гітара).
Дитяче прізвисько? «Шаляпін».
Ким хотів бути у дитинстві? Військовим.
Чи часто закохуєшся? Ні.
Чи віриш у кохання з першого погляду? Так.
Коли вперше закохався? У 12 років.
Заповітна мрія? Щоб не було бідних і нещасних людей.
Найбільший успіх у житті? Життя!
Найбільше розчарування? Що мені вже 24 роки.
Скільки хотів би жити? 70 років.
Чи не лякає слава? Ні.

Улюблені:
Шкільні предмети? Зошит і ручка.
Вид спорту? Футбол, хокей, великий теніс.
Свято? Усі без винятку.
Квіти? Все, що живе, є прекрасним і улюбленим.
Тварини? Коти.
Заняття? Співати.
Страва? Все, що зроблено руками жінки!
Місто? Тернопіль.
Спортсмен? В.Лобановський.
Актор? Б.Ступка
Поет? Т.Г.Шевченко.
Композитор? Класики.
Виконавець? Майкл Болтон, Джордж Майкл.
Пісня? «Запроси мене у сни свої» В.Івасюка.
Власна пісня? «Вставай,сонце».
Казка? «Аліса в країні чудес».
Книга? Д.Андреєв «Роза мира».
Гасло? «Через розум до серця!»
Побажання читачам журналу «Клас!»?

Вставай, „КЛАСЕ", вставай, вставай! Сліпим очі відривай!!!

Щиро Ваш „Нічлава"

98.

ВСТАВАЙ, СОНЦЕ!

Слова і музика Андрія Підлужного

На дорозі люди сонця чекали,
Чорні гори смутку вони нагадали.
Їх бажання в небі піснею летіло,
Та, на жаль, це сонце для людей згоріло.

Приспів:
Вставай, сонце, вставай, вставай!
Сліпим очі відкривай.

І на темній скелі зірки танцювали.
В королівство ночі вовки завітали.
Нагадали люди добре і погане,
Та, на жаль, це сонце на землі не встане.

Приспів:

Не відкрили очі промені щасливі,
Та у хвилях ночі скарб людський втопили.
Народились діти, та світла їм не треба,
Бо на їхні очі насипали пепла.

Приспів.

«Таврійські ігри»

Класні музичні фестивалі

Усе розпочиналось ніби просто. Є сотні очевидців цього. І навіть тисячі. Учасники кожного року створювали свою версію свята музики і краси. Її переповіли, додавши своє. Її переклали на різні мови світу. Її почали вивчати фахівці. «Таврійські ігри» стали окремим розділом нової історії. А все розпочалось всього шість років тому, в 1992-му в місті таврійського степу Каховці, прямо біля моря.

«Таврійські ігри» — це насамперед люди: артисти і красуні, політики й бізнесмени, журналісти і глядачі. Всі вони в одному таборі, в одній фестивальній країні. І тут — частка їхнього серця. Гостями «Ігор» були у різні роки найпопулярніші світові виконавці: Саманта Фокс, Бет Бойс Блю, МО-ДО, Корона, Кріс Норман, «Deep Purple', «Слейд», «Culture Beat», Dr.Alban.

Цьогорічний Міжнародний фестиваль «Таврійські ігри» пройде 1-4 серпня у Каховці вже всьоме. Найголовнішою особливістю його проведення буде екологічна спрямованість.

«Ми вже багато зробили для мистецтва і музики,— говорить президент фестивалю Микола Баграєв. Тепер ми б хотіли використати популярність «Таврійських ігор» для того, щоб привернути увагу людей до екології. Загальне гасло «Таврійських ігор» визначене — «Збережемо природу для життя».

Ще одним обов'язковим елементом фестивалю стане живий звук. «Таврійські ігри» хочуть стати прикладом для всеукраїнського перегляду у ставленні до виступів під фонограму і будуть наполягати на чесності виступів. Також обов'язково відбудеться Всеукраїнський конкурс краси «Королева України», оголошення номінантів Всеукраїнської премії в галузі музики та масових видовищ «Золота Жар-птиця», пивний чемпіонат, чемпіонат України з повітроплавання, легкоатлетичний турнір, вітрильна регата, автомобільні перегони на старовинних автомобілях.

І найприємніша звістка — «Таврійські ігри» запроваджують перший Всеукраїнський благодійний дитячий фестиваль «Чорноморські ігри» за участю обдарованих і талановитих дітей до 18-ти років, який відбудеться 15-21 червня 1988 року у Скадовську Херсонської області. Конкурс буде відбуватися у чотирьох номінаціях (солісти юнаки, солісти дівчата, вокальні групи та вокально-інструментальні ансамблі) і у трьох вікових групах (до 8-ми, до 14-ти та до 18-ти років). Новий дитячий фестиваль запроваджується з метою виявлення і підтримки юних талантів та сприяння розвитку української культури. Вже сьогодні ряд серйозних державних інституцій оголосили про підтримку цієї ініціативи. Наш журнал інформуватиме про найцікавіші моменти «Чорноморських ігор», оскільки дирекція дитячого фестивалю визнала «Клас» офіційним інформаційним спонсором.

ПРИВИДИ НЕ ЛЮБ

Минулого разу я розповідав про той чудовий Конгрес, який скликала наша Організація Об'єднаних Окультних Наук (ОООН) і де мені пощастило познайомитись із шведським братом на ймення Трамплінний. Не сказав я тільки про те, як саме познайомився зі шведом. Якось соромно було зізнатися, що й серед нас бувають сварки. Але тепер, подумавши, я дійшов висновку, що чесний полтергейст має бути чесний в усьому. Тому розповідаю.

Познайомився я з Трамплінним тоді, коли припиняв бійку між шведом і його англійським супротивником на ймення Блекхаус (по-нашому виходить «Чорний Дім»). Англієць поливав шведа мінеральною водою «Боржомі» й, брискаючи слиною, волав, що батьківщина привидів — Англія, а шведські примари — то лише бліда тінь його нетлінних співвітчизників. Тому хай Трамплінний затулить писок, інакше Блекхаус, в натурі, сам йому затулить, це однозначно. А швед не погоджувався, тому я і втрутився... Отакі, вибачте, бувають ганебні сценки в нашому Конгресі...

Чесно кажучи, Блекхаус таки має певну рацію. Не в тому, що «боржомом» обливається, а в тому що батьківщиною футболу і привидів справді вважається Туманний Альбіон. І недарма делегація тамтешніх привидів була найчисленнішою на нашому Конгресі ОООН: людина бронзового віку, відомі лицарі, пірати і грабіжники, королі й королеви, військові й священики. Приїхали й особи, менш відомі широкому людському загалу, але вельми знамениті серед нас, полтергейстів: Привид з ліфта отелю «Хілтон», почесний Пасажир з аеропорту «Хітроу», ласкава Дівчинка, яку затоптали під час дешевого розпродажу білизни у лондонському супермаркеті... Та найбільше автографів роздала, як і завжди, наша Анна Без Тіла. На відміну від Вершника Без Голови, Анна має саме голову — і нічого більше. Але з часом навчилася писати автографи, тримаючи олівець у вусі, за що їй всі дуже вдячні. Оскільки ви історію цього феномена, напевне, не знаєте, я вас трошки полякаю.

ЯК НЕ ТВОЄ, ТО ПОКЛАДИ НА МІСЦЕ

Жила собі, була собі англійська дівчина на ймення Анна Гриффіт. Було то за часів королеви Єлизавети І, у Йоркширі. Та чомусь захворіла Анна, сильно захворіла. І, помираючи, покликала сестер та й наказала їм: «Відділіть після смерті мою голову і вічно зберігайте в нашому домі». У присутності вікарія сестри присяглися вчинити саме так. Але згодом вирішили, що хвора була несповна розуму, і поховали Анну у фамільному склепі цілою і незайманою.

Кілька днів у будинку було спокійно. Та якось уночі стіни замку здригнулися від страшних криків і жахливого сміху. Всі чоловіки в замку підхопилися з ліжок, схопилися за шпаги і кинулися шукати того, хто так волає. Та даремно нишпорили вони по всіх куточках... Наступна ніч була не кращою: здавалося, весь будинок сповнився біллю і криком. Не знаючи, що вчинити, люди кинулися до вікарія.

А той, пам'ятаючи про прохання Анни, запропонував відкрити труну. Сестри так і зробили. З палаючими смолоскипами вони спустилися в холодний склеп, підняли кришку труни і побачили жахливу картину: Анна сама виконала їхню роботу. Її череп був відокремлений від скелета, а порожні зіниці осудливо дивилися на сестер. Здавалося, череп просився з труни...

Так і зробили сестри. Вони почистили череп і занесли його до замку. Багато років він стояв посеред столу у вітальні, спостерігаючи за життям у вже спокійному будинку.

Минав час. Та одного разу новенька прибиральниця викинула жахливу штукенцію у підводу з капустою, яка саме проїжджала повз замок. У ту саму мить підвода несподівано зупинилася, і як не махав батогом кучер, кінь ані руш. На гамір вийшов господар, довідався, що скоїла прибиральниця, і повернув череп на місце. Тільки тоді кінь наче прокинувся — і підвода рушила з місця.

А через багато років родина Анни Гриффіт залишила замок і там оселилися нові мешканці. Передусім вони вирішили позбутися страшної реліквії, що стояла на столі. Череп закопали у саду. Та ледь розрівняли землю, як весь замок сповнився жахливим стогоном. Усю ніч нові жителі тремтіли у ліжках, затуляючи вуха долонями. Вранці виявилося, що всі коні шкутильгають, а сад почорнів від морозу, що був уночі. Добре, що залишився в замку старий слуга, котрий знав усю цю історію. Він викопав череп і, не питаючи дозволу, поклав його на звичне місце. І всі стогони зникли. З того часу ніхто більше не наважується порушити спокій голови Анни Гриффіт.

ХТО Є WHO?

До речі, всі герої Конгресу ОООН занесені до книги «Хто є хто серед привидів», яку підготували до друку англійські науковці: там вони дають конкретні характеристики понад 500

Самаранч Хуан Антоніо (1920 р.н.)

іспанський політик, дипломат та економіст, якого у 1980 році було обрано президентом Міжнародного олімпійського комітету (МОК). Народився в Барселоні, де вчився у Вищій школі бізнесу. Наприкінці 1970-х років був призначений послом Іспанії у Радянському Союзі. Сьогодні Самаранч є однією з найважливіших осіб у сучасному спорті.

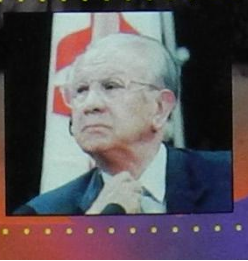

ЛЯТЬ ЖАРТУВАТИ

тамтешнім фантомам і рекомендації щодо спілкування з нашими героями. Та й англійські вчені шанобливо ставляться до своїх привидів: вони зробили науковий перепис усіх місцевих фантомів і зафіксували 2107 місць, де перебувають «чорні ченці», «білі дами», «лицарі в ланцюгах» та інші наші брати. І тепер авіакомпанія «Пан Амерікен» всього за 650 доларів влаштовує тури в гості до привидів. Хто завгодно тепер може провести незабутню ніч у замку, де з'являються найвідоміші представники нашого клану. А для самих англійців символом престижу є не якийсь там «Роллс-Ройс», а власний будиночок з власним же привидом. У будь-якій газеті можна зустріти оголошення на кшталт «Продається шинок із злим привидом шибеника» або «Пропоную котедж, поблизу якого з'являється вершник у білому» тощо.

ІНФОРМАЦІЯ ДЛЯ НЕДОВІРЛИВИХ

Втім, не всі і не завжди вірять, що привиди існують насправді. Приміром, Колібрик — ніяк не хоче вірити. Хоча й на власні очі бачив хроніки часів завоювання римлянами Туманного Альбіону. А в тих хроніках — сила-силенна розповідей про моїх напівпрозорих братів! Один з найперших записів про привидів зробив ще давньогрецький письменник Пліній Молодший. Якось він написав листа братові, в якому і розповів моторошну історію про привида, що оселився в одному афінському будинку...

ПРИВИД ХОДИТЬ ПО БУДИНКУ, ПРИВИД...

Якось приїхав до Афін у справах філософ на ймення Афінодор і почав шукати, де б йому оселитися подешевше. А подешевше виявилося в такому будинку, звідки всі мешканці повтікали. Здивувався філософ, почав з'ясовувати — і от про що дізнався. Варто було комусь оселитися в тому будинку, як на людину нападав страхітливий привид, схожий на скелет. Кістляві руки привида були скуті кайданами, вкритими брудом з іржею, які моторошно гриміли при кожному кроці примари. І варто було хоч один раз стрітися з привидом, щоб назавжди втратити цікавість до зловісного будинку.

Та не такий був Афінодор. Він мужньо прийняв виклик і орендував будинок. Настав вечір, вже й місяць зійшов. Все навколо завмерло, здається, навіть коти поховалися з переляку. А Афінодор сидить, чекає на привида. Раптом свічки дим пустили, наче весь дім здригнувся — і з'явився він...

Кайдани гриміли, кістляві руки здіймалися вгору, та Афінодор навіть не поворухнувся. Зупинився привид і ледь помітно поворухнув пальцем: мовляв, ходи за мною. Афінодор пішов за привидом. А той, тягнучи за собою ланцюги, прямував на подвір'я. Там він зупинився, озирнувся і несподівано зник.

Здивувався Афінодор, але вирішив підняти кам'яну плиту на подвір'ї, де зник привид. Довго не міг подолати він важке каміння, а коли все ж таки підняв, то побачив людські кістки, що лежали, закуті в ланцюги. Тоді Афінодор зібрав кістки, звільнив їх від ланцюгів і поховав так, як і годилося за тамтешніми обрядами. І з того часу привид більше не з'являвся в тому будинку. А Афінодор ще довго наймав те помешкання за суто символічну платню...

Отаку правдиву історію повідав світові Пліній Молодший. Щоправда, недовірливий Колібрик стверджує, буцім Пліній за традиційною письменницькою звичкою усе нафантазував. Але я не згодний: фантазія — фантазією, але в архівах Британського товариства психічних досліджень існують тисячі подібних записів, які написали нормальні люди. Якби вони теж вигадували, то в тролейбусах геть самі б лише письменники їздили, а для інших і місця б не залишилося!..

І не випадково сучасний англійський спеціаліст Рон Хен написав і видав книжку «Як спілкуватися з привидами». Книжка миттєво стала бестселером, оскільки, навіть на мою думку, містить чимало корисних порад. Раджу й вам дослухатись до цих порад. Передусім, зустрівши привида, ні в якому разі не слід панікувати, виявляти страх, а тим більше — ставитись презирливо. Не волайте на всю горлянку, не тікайте світ за очі і не плюйтеся слиною — це тільки ображає, засмучує і дратує привидів. Слід поводитись спокійно, товариськи, гідно. Привітайтеся з привидом чемно і шанобливо. А якщо він заговорить, то спробуйте зрозуміти його і підтримати ввічливу розмову. Тоді все буде гаразд. Можливо, ви навіть сподобаєтесь привиду. Тоді він частенько приходитиме до вас, і ви зможете чудово провести дозвілля.

Якщо ж ви станете лякатися або ображатися, привиди можуть виявити невдоволення — адже не всі з них училися в школі гречних манер. Відтак ваша агресивна поведінка може призвести до непередбачених наслідків, бо привиди не люблять, коли їх кривдять, врахуйте це!..

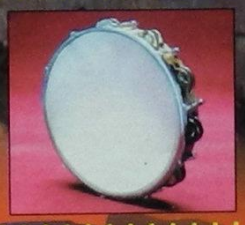

Тамбурин

маленький барабан (бубен), розповсюджений у народів Близького Сходу. Складається з однієї мембрани, що натягнута на круглу рамку, до якої прикріплені металеві кружечки. На тамбурині можна грати трьома способами: вдаряючи пальцями по мембрані, струшуючи його або вдаряючи ним об іншу руку або тіло.

Полярне сяйво та райдуга

У тиші безкрайньої арктичної тундри зимою в небі можна побачити дивні вогні, які грають різними кольорами. Схоже видовище можна спостерігати і на далекому півдні — найкраще його видно на антарктичному континенті в ясні та дуже холодні зимові ночі. З'являється це сяйво і в більш низьких широтах. Коли небо починало вигравати фарбами над середньовічною Європою, люди пояснювали це тим, що це велетні б'ються в небі, і що з небес на землю летять яскраві різнокольорові списи. Північне сяйво досить часто спостерігається в Шотландії, особливо в квітні; біля чотирьох разів на рік з'являється воно на півночі Флориди (США), але найбільш ясно його видно поблизу магнітних полюсів: наприклад, у Північній Канаді та на Западині Росса в Антарктиці. Ці північні та південні небесні вогні відомі вченим як **aurora bolearis** та **aurora australis** (північне та південне полярне сяйво). Вони, щоправда, не відносяться до земних явищ, оскільки викликані Сонцем та відбуваються високо над землею.

Періодично на Сонці вибухає спалах, що за енергією, яка вивільняється, дорівнює вибуху величезної кількості атомних бомб. При цьому в космос викидається маса частинок, що рухаються із швидкістю світла.

Відхиляючись під дією магнітного поля Землі, вони вдаряються об частинки атмосфери, передаючи їм електричний заряд. Позбавившись заряду, частинки починають світитися — цей процес і спричиняє одне з найкрасивіших видовищ у природі. А причина того, що сяйво, насамперед, можна побачити на полюсах, полягає в магнітних полях: вони відхиляють частинки, що прямують до екватора, і спрямовують їх до магнітних полюсів Землі.

Полярне сяйво — заворожуюча картина. Величезні арки вогнів, які переливаються, розфарбовують небо всіма кольорами спектра — від фіолетово-білого до жовто-зеленого. Вони охоплюють значну частину небокраю: якось полярне сяйво утворило дугу в 4827 кілометрів завдовжки та 161 кілометр заввишки.

Існує багато видів полярного сяйва. Відмінності між ними, насамперед, залежать від висоти їхнього формування. Найбільш розповсюджені арки або дуги формуються на висоті від 65 до 105 км, в той час, як явище, відоме під назвою «завіса, що коливається», утворюється на висоті 113 км. Максимальна висота утворення вогнів — 998 км над земною поверхнею. Червоні кольори полярного сяйва виникають у верхніх шарах, де атмосфера розріджена і менша вірогідність зіткнення часток. В міру того, як частішають зіткнення частинок, колір змінюється на фіолетовий, на найменших висотах найбільш розповсюджений зелений колір.

Не дивлячись на таке наукове пояснення появи танцюючих вогників, вони зберігають свою неповторну таємничість та красу.

Райдуга — ще одне атмосферне диво природи. Аби вона з'явилась, досить лише певного поєднання сонця та дощу. Веселку можна побачити досить часто, проте в багатьох культурах їй надається особливе значення. Райдуга — це заломлення сонячного світла в краплинах дощу. Чим більші краплі, тим яскравіші кольори веселки. Деколи над особливо яскравою райдугою може виникнути інша дуга із зворотним порядком кольорів. Якщо людина, яка спостерігає за райдугою, перейде на інше місце, світло буде заломлюватися в інших краплях. Сонце, весь час залишаючись позаду спостерігача, в міру його просування вперед буде освітлювати все нові краплі, поки не закінчиться дощ і райдуга не зникне.

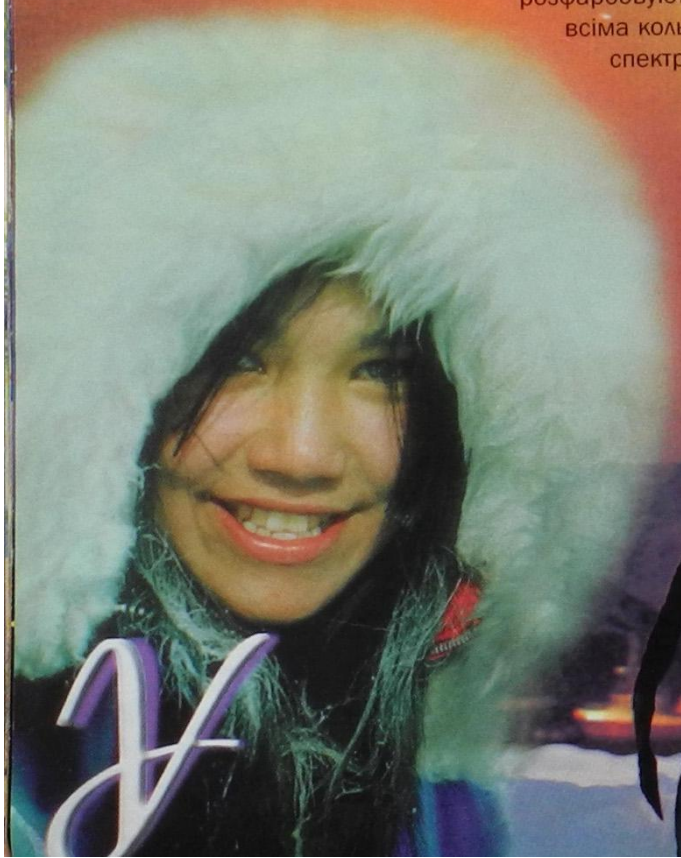

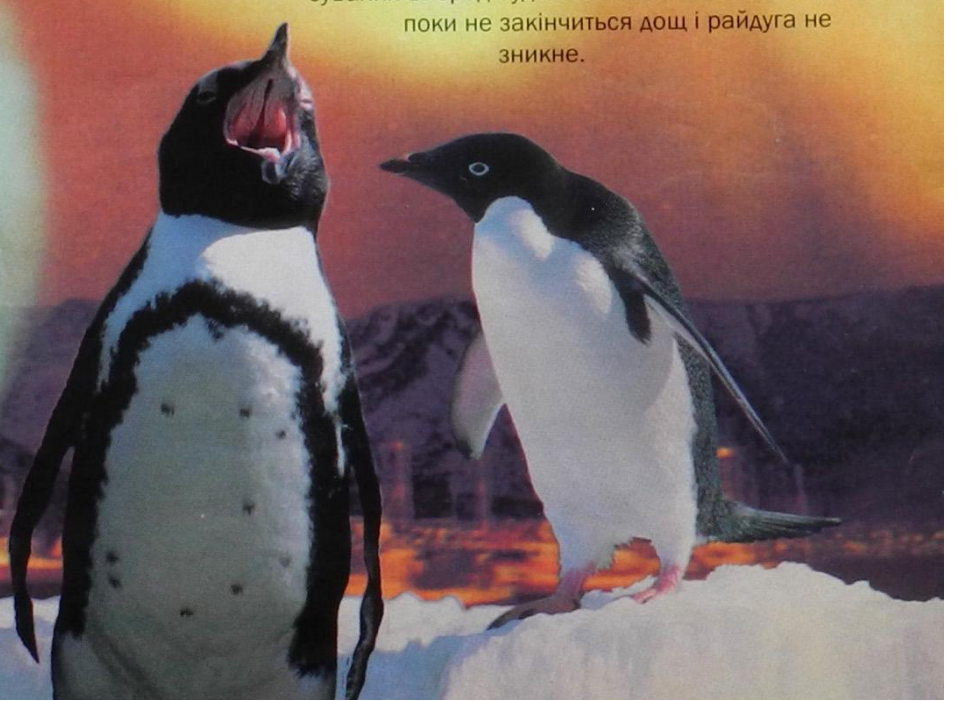

Літаки минулих століть

Як не дивно, але перші справжні літаки з'явилися на Землі тільки якихось 100 років тому, хоча люди мріяли про польоти в небі ледь не з кам'яного віку. Та одна справа мріяти, а зовсім інша — виготовити такий апарат, який умів би літати. Ну не сам апарат — хоча б модель його!..

Однак сучасної форми літаки і планери набули лише у XX сторіччі. А якщо так, то у мене є запитання: звідки ж з'явилися дивовижні іграшки у малюків минулих тисячоліть?.. Йдеться, приміром, про знахідку, яку вчені назвали «єгипетський планер». Він виконаний з рідкісного ебенового дерева і просякнутий невідомою речовиною, яка й допомогла іграшці зберегтися протягом... 2200 років — саме тоді було виготовлено «планер»!

Древні єгиптяни зображали дуже багато птахів у своїх витворах мистецтва. Однак це є зовсім не птах. У «єгипетського планера» вертикальний кіль — як у гвинтокрилих машин. Щоправда, відсутні горизонтальні рулі висоти, але вони явно відламані ще давно. А з ними б вийшла цілком здатна для літання модель планера.

А найголовніше — це далеко не перша знахідка літаків минулих тисячоліть! Приміром, давно відомий «колумбійський золотий літачок» — таку назву одержав вишуканий 4-сантиметровий предмет, який, напевне, був прикрасою або амулетом. Виготовлений він не менше 1500 років тому, а має крила, вертикальний кіль і горизонтальні рулі висоти!.. До того ж це не єдина знахідка археологів: подібних літачків знайдено 33 — і не лише в Колумбії, але й у Перу, Коста-Риці, Венесуелі. Вони різні на вигляд, але загальною є принципіальна конструкція сучасного літака. Виготовлені «літачки», як живі істоти: з очима, зубами. Але нічого схожого на такі тварини учені так і не знайшли ні серед сучасних, ні серед вимерлих тварин. А птахи з такими хвостами літати не можуть. Та головне — навіщо тварині мати такий глибокий виріз за головою? Невже це кабіна, де мав сидіти пілот?..

Отже, у мене є два запитання до науки. Перше: невже наші предки спочатку навчилися будувати літаки, а згодом забули, як їх робити? І друге: може, не наші предки навчилися злітати в небо, а просто скопіювали в іграшках кораблі пришельців на Землю?..

Всі ми чули про НЛО, але не всім відомо про науку, яка вивчає НДО — неопізнані допотопні об'єкти. От я і попросив професора Крапку відповісти на мої запитання. І він погодився розповісти про НЛО уже в наступному номері «Класу». Тож — не пропустіть!

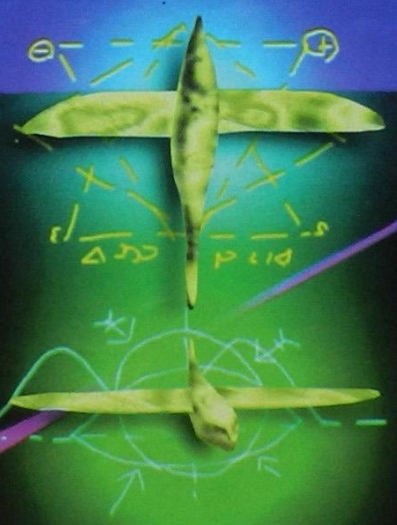

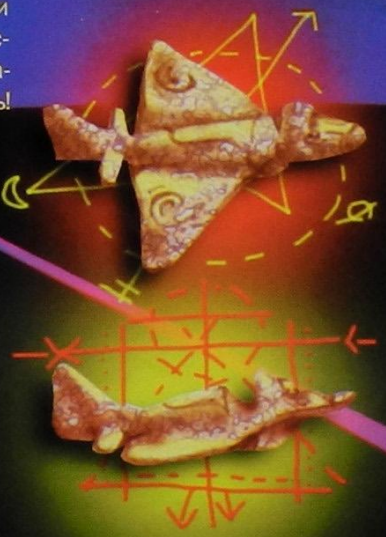

HARLEY-DA

Запрягайте, хлопці, «Харлі»!

Справа була ввечері, робити було нічого. Джексон, Колібрик, Пундик та Джомолунгма тинялися вулицею, роздивляючись машини, що проїжджали мимо. І, як це полюбляють робити всі хлопці та деякі дівчата, з захопленням обговорювали всі марки автомобілів, плануючи, на якому саме автомобілі вони будуть пересуватися, коли стануть дорослими.

— Оце так «тачка»! — проводжає поглядом Джо якийсь «Мерседес», — не те що «Запорожець» нашого професора Крапки.

— А мені більше джипи подобаються, — каже Пундик, — в них більше їжі поміщається.

— Це вірно, але в місті краще їздити на маленьких авто, — висловив свою точку зору розважливий Колібрик.

Тут Джексон не витримав і обурився:

— Та що ви таке кажете! Які джипи! Які «Мерси»! Ви взагалі нічого не розумієте у справжньому стилі життя! Сучасна молода людина може мріяти лише про один транспортний засіб! Про «Харлі-Девідсон»!

— Про що?

— Я вухам своїм не вірю! Вони не знають, що таке «Харлі-Девідсон»! Куди я потрапив? «Харлі-Девідсон» — це фірма, яка випускає найкрутіші, найстильніші та найлегендарніші мотоцикли в світі! «Харлі-Девідсон» — це не засіб пересування, це стиль життя. Є така особлива категорія людей — байкери, яким не треба нічого, крім «Харлі-Девідсона» та довгого шосе.

— Ну і що тут такого привабливого?

— Ви не зрозумієте, якщо не знаєте, з чого все розпочиналося. А розпочалося все 1901 року, коли молоді Білл Харлі та Артур Девідсон з американського міста Мілуокі вирішили винайти велосипед з моторчиком. Білл умів добре креслити, Артур розумівся на двигунах. Пізніше до них приєдналися талановиті механіки Уолтар та Уільям Девідсони, рідні брати Артура. В 1903 році у маленькому сарайчику вони зібрали перші три моделі з двигунами у три кінські сили. Так було розпочато легендарну марку. В 1909 році «Харлі-Девідсон» вперше застосував V-подібну форму двигуна, що дозволило мотоциклам цієї фірми стати найпотужнішими на той час. Саме тоді мотоцикли почали входити у моду, і їх випускали ще 150 американських конкурентів.

Мотопромисловість набула розвитку під час першої світової війни, коли було створено моторизовану піхоту. В ті роки «Харлі-Девідсони» відправили на фронт понад 20 тисяч своїх машин. Їхня фабрика стала у 1000 разів більша, а число робітників підстрибнуло з 4 до 1076. Збільшилися і прибутки, що дозволило розробляти нове покоління мотоциклів. У 1921 році їхній мотоцикл зробив сенсацію: виграв ралі із середньою швидкістю 160 км/год. У 1926-му з'явився знаменитий бензобак обтічної форми — «Сльоза», через два роки було впроваджено ще один фірмовий стандарт марки — переднє гальмо.

Потім настала Велика депресія, після якої з півтори сотні виробників залишилися лише два. «Харлі-Девідсон» вижили завдяки замовленням армії та поліції, а також стабільним продажам в Європу. Тяжкі мотоцикли з профілем орла на бензобаку визнали у світі.

Під час другої світової війни армія замовила 90 тисяч мотоциклів, серед яких був навіть триколісний танк «Харлі-Девідсон». Здається, цей танк повинен був одразу примусити ворога втікати або одним своїм виглядом зробити так, щоб ворог помер... від сміху.

Справжній культ «Харлі-Девідсон» розпочався наприкінці 50-х років, коли молодий актор Марлон Брандо (майбутній «Хрещений батько») знявся у фільмі «Дикий», зігравши романтичного гангстера-мотоцикліста. Після цього на екрани вийшла стрічка «Дикі ангели» про геройських байкерів,

VIDSON

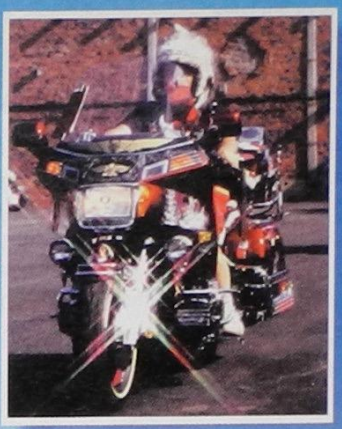

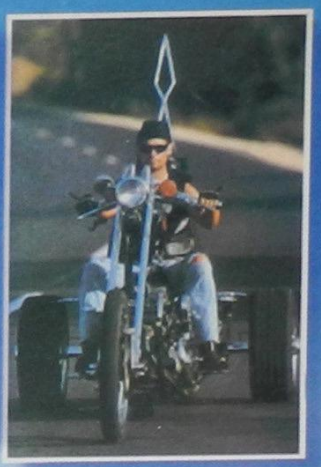

які боролися зі злочинністю за допомогою мотоциклів.

Америка відкрила для себе ковбоїв нової генерації — в сідлі над потужним двигуном. Відчувши себе нащадками підкорювачів дикого заходу, байкери одягнули шкіряні куртки та гостроносі чоботи зі шпорами.

Керівникам компанії можна було святкувати, тим більше, що в 1953 році припинив своє виробництво їхній останній конкурент «Індіан», і «Харлі-Девідсон» лишився єдиним виробником тяжких мотоциклів. Але наприкінці 60-х в США почали завозити у величезних кількостях дешеві японські мотоцикли. Проте за допомогою американського уряду компанії вдалося втриматись і навіть зміцнити свої позиції на ринку. Тепер 56 відсотків тяжких мотоциклів на дорогах Америки мають логотип «Харлі-Девідсон». У світі існує 936 байкерських клубів. Вступити в такий клуб дуже просто — треба купити «Харлі-Девідсон».

У 1998 році «Харлі-Девідсон» представляє декілька базових моделей. Найскромніша з них — «Спорстер-833» — коштує біля 6 тисяч доларів. Найпопулярніший мотоцикл моделі «Фет Бой» («Товстун») за 15 тисяч, а найкрутіший — «Флагман Ультра Класик» із стереосистемою, радіостанцією, навігаційною системою та крейсерською швидкістю 200 км/год коштує 20 тисяч доларів. Такі ціни не лякають американських байкерів, оскільки за даними фірми, її середній клієнт не молодий бешкетник, а солідна людина після сорока років, що купляє супермотоцикл для подорожей у своє задоволення.

— А в нас є байкери? — спитав Джо.

— Не знаю, серед моїх знайомих немає, хоча якщо Во Віку до його хвостика ще шкіряну куртку, чоботи та «Харлі-Девідсон», чудовий би вийшов байкер, як в кіно. А поки що я пропоную нам самим створити клуб «молодших байкерів».

— Тобто?

— Тобто велосипедистів: будемо разом збиратися, перегони влаштовувати, в ліс їздити...

Всі погодилися, що це чудова ідея, і розійшлися по домівках, аби підготувати свої велосипеди до майбутніх подорожей, а дехто захотів ще й намалювати на рамі профіль орла...

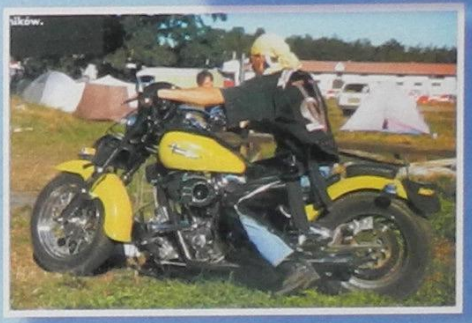

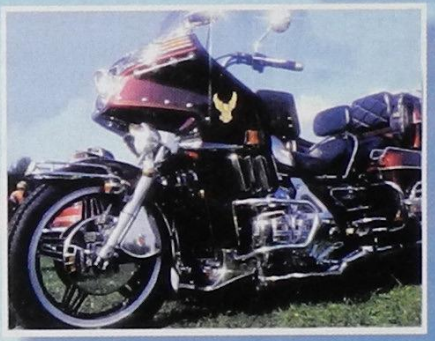

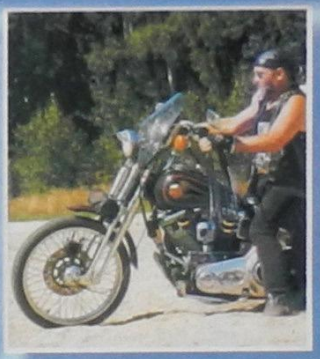

Як воно, без дівчат?..

Для початку — лист від **Руслана на прізвище Стрілець з Дніпропетровська.** Він, бідолашний, хоче отримати від Во Віка конкретну відповідь на своє конкретне запитання, бо раніше той Во Вік нічого подібного у «Класі» не друкував, хоча Руслан уже другий рік передплачує журнал. А Во Вік бозна-де тусується і нічого конкретного про хлопчачі проблеми не пише. Гей, Во Віку, ти де?..

Він тут! Він прийшов. Це — я!.. І я читаю Романів лист:

«У нашій школі є багато привабливих дівчат (Кицю, не хочу тебе ображати), які бігають за мною, як миші за сиром. Коли я вступаю у більш міцні стосунки, то починаю кожну пізнавати з негативного боку. До такого ступеню негативного, що доводиться заводити стосунки з іншою. Тож ось до чого я веду. Після тижня зустрічей в мене виникають доволі неприємні розмови з дівчатами. Як їх можна уникнути? Розмов, звісно, а не дівчат!.. І чи можна розірвати стосунки, але залишитися друзями?..»

Хороше запитаннячко поставив Руслан, актуальне. Відповідь на нього протягом численних сторіч шукають майже всі чоловіки у світі. Шукають, шукають — а все не знаходять. Ну й справді: як так образити дівчину, щоб вона після цього не тільки ляпаса не дала, не тільки портфелем по довбешці не шандарахнула, але щоб іще твоїм другом залишилася?.. Проблема, скажу я вам. Ще англійський поет і лорд Байрон теж з цього приводу писав таке: «Парадокс життя полягає в тому, що не можна жити ні з жінками, ні без них». Оскільки майбутні жінки — то сьогоднішні дівчиська, то і нам, невідпорним пацанам, доводиться весь час жити в парадоксі. От зустрічався ти з дівчиною, може, й цілувався по-дорослому, та після того цілуватися вже не хочеться, бо хочеться тільки дружити... Що його робити?..

Спеціально для Романа рекомендую таку вправу. Її можна виконувати перед ранковою гімнастикою, а також у будь-який інший час. Стань перед великим дзеркалом і уважно роздивись себе. Правда ж, красень там стоїть, легінь!.. Тепер заплющ очі і уяви, що перед дзеркалом стоїть не той легінь, а якась остання твоя подружка. Справді — не така гарна, як ти, не така розумна, не приваблива, не Кицюня?.. Тепер, не розплющуючи очей, скажи їй: «Я більше не хочу з тобою зустрічатися. Будемо дружити». Не бійся, ляпаса вона тобі дати не зможе — подружка тільки в твоїй уяві.

А тепер швидко розплющ очі і подивись на того, хто в дзеркалі. Він такий само гарний, але чому таке ображене обличчя?.. Та тому, дурнику, що він почув твої прикрі слова! Він просто уявити собі не може, що ти з ним більше не хочеш бути разом, а пропонуєш якусь «дружбу»... Негайно спробуй заспокоїти того, хто у дзеркалі — простягни руку, поклади йому на плече... Що, не виходить? Отожто!.. Нема там нікого, тільки холодне скло. Таке точнісінько холодне, як і ти, Руслане. Ти не хочеш давати волю своїм почуттям, ти тільки холодно оцінюєш свою подружку, відтак і бачиш чимало недоліків. А недоліки, до речі, то є продовження людських достоїнств. І якщо ти не бачиш достоїнств, то ти просто байдужий до дівчинки. По-справжньому закохана людина не бачить недоліків у коханому, і це не вади зору — це вогонь серця!.. Приміром, у собі ти не бачиш недоліків — отже, любиш себе, ніжно до себе ставишся. Постарайся так само ніжно дивитися і на подружку, не поспішай робити наголос на якихось її вадах — за тиждень, за два, за місяць навряд чи зумієш відчути глибину її натури. А якщо не зробиш так, неодмінно колись наштовхнешся на таку саму, як і ти. Дівчатка вміють презирливо ставитись до самозакоханих хлопців, май це на увазі! Тоді й тобі буде непереливки. Тому закарбуй найважливіші правила спілкування з дівчатами:

- Дівчатам подобаються ті хлопчачі якості характеру, котрі притаманні справжнім чоловікам: мужність, почуття відповідальності, серйозні плани на майбутнє, душевність. Не виробивши в собі таких якостей, не можна навіть сподіватися на тривалу взаємність.
- Не варто сприймати всерйоз дівчачі примхи: сльози, капризи, образи — вони спрямовані спеціально на те, щоб ти звернув на дівчину увагу. У таких випадках краще скажи: «Бачу, ти сьогодні не в настрої. Може, стрінемося іншим разом?» І дівчинка одразу стає значно добрішою.
- Не варто щоразу критикувати подругу і кепкувати з неї. Натомість компліменти («яка ти гарна сьогодні», «звідки такий симпатичний кульчик?») обов'язкові, промовляй їх якнайчастіше.
- Домовившись про побачення, приходь вчасно, не запізнюйся. Про те, щоб узагалі не з'явитися, навіть не йдеться — це не по-чоловічому!
- Якщо в твоєму гаманці порожньо, це не привід відмовлятися від побачення — не кожна зустріч вимагає грошових витрат, можна просто погуляти в парку.
- Не ревнуй забагато! І не надавай приводів для ревнощів подрузі. На людях будь особливо уважний до неї: з нею першою вітайся, з першою танцюй, їй подавай пальто або куртку.
- А коли посварилися, не лякайся: якщо конфлікт виник уперше, ти сам мусиш визнати свою провину і вибачитись. Утім, якщо ви сваритесь постійно, то варто замислитись: а чи треба вам зустрічатися?.. Однак — це вже зовсім інша тема, про яку ми поговоримо згодом. Бувай, Руслане!

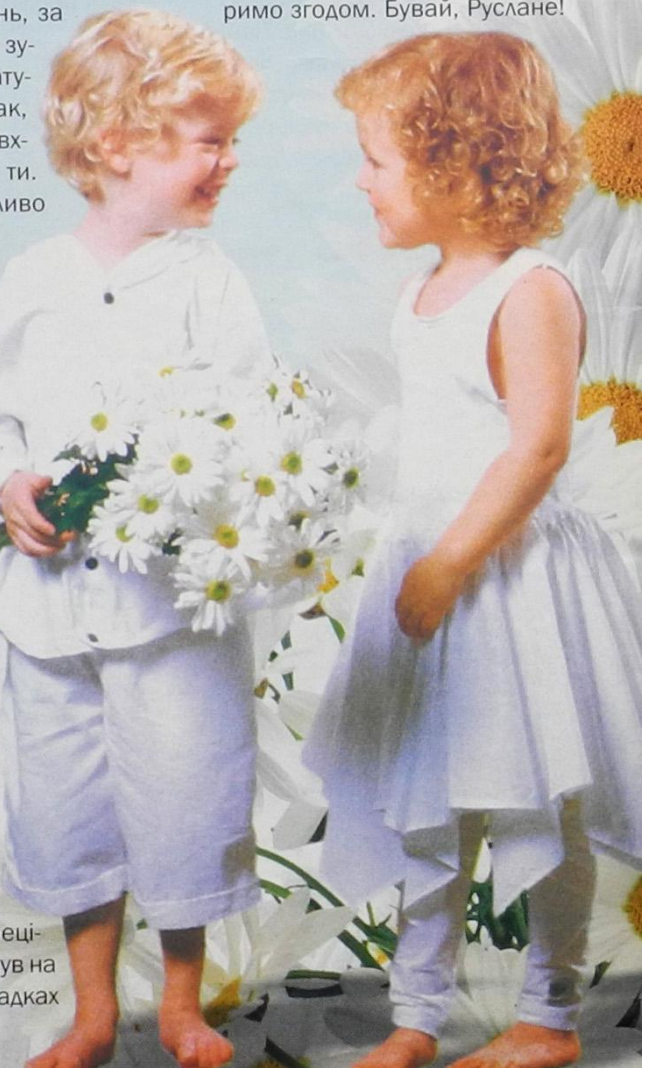

ФРУКТОВО-ЯГІДНИЙ ТЕСТ

Особисто мені подобається такий дитячо-рекламний анекдот. Буцім, іде вулицею Снікерс і гірко плаче. А назустріч йому — Марс. Запитує:

— Що сталося, чому плачеш?

— Мілкі-Вей потонув!..

Але зараз, друзі, настав час забути про «Снікерси» з «Мілкі-Веями» — бо настав час наших національних солодощів, які ростуть не в комерційних кіосках, а на грядках, деревах і баштанах. Скоро можна буде навіть без гаманця піти й закинути до рота полуничку, грушку чи навіть кавунчика. Щоправда, для останнього треба спеціальний рот виробити — як у Пундика, приміром. Утім, зараз не про Пундика, а про тест. Бо серйозні науковці-психологи цілком переконані, що наше ставлення до фруктів з ягодами відбиває славетні та негативні якості наших характерів. Тобто — якщо ти понад усе любиш кавуни, то і характер маєш відповідний. Який саме?.. Перекладаю:

КАВУН

Якщо ти полюбляєш їсти кавуни, ти, безумовно, позитивна особа, ніколи ні на що не скаржишся, уникаєш суперечок, більше піклуєшся про друзів та близьких, ніж про самого себе. Це — позитивні якості. Та з іншого боку — не завадило б тобі мати більше принциповості.

ВИНОГРАД

Розумію тих, хто полюбляє смакувати тими чарівними ягідками! Це означає, що людина вміє зберігати свої (і чужі теж!) таємниці. Проте люди, які оточують тебе, ставляться до тебе з недовірою, бо твоя потайність часом виходить за межі розумного: друзям хочеться, щоб ти був більш відвертий з ними. Тим більше, що ти і сам прагнеш брати участь у спільних справах і маєш непогані організаційні здібності.

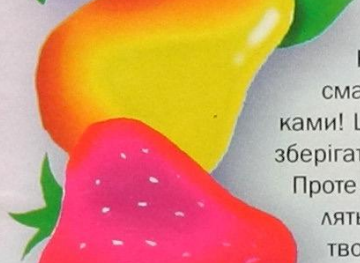

ГРУША

Якщо ти над усе любиш саме її, значить, ти доволі спокійна людина, вельми дружньо ставишся до людей і тварин. Ти розумієш гумор, розіграші і нормально сприймаєш критику на свою адресу. Разом з тим легко приймаєш корисні поради, принаймні ті, які здаються тобі корисними. Ти завжди стараєшся виконувати їх, тому я спокійний, що цей тест ти прочитаєш.

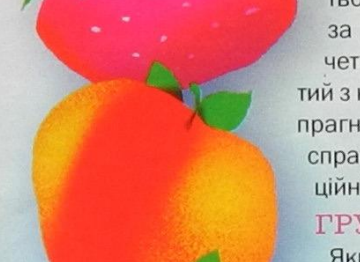

ПОЛУНИЦЯ

Тут варто додати, що йдеться саме про ягоду полуницю, а не про «полуничку» — різницю відчуваєш?.. А якщо ти найбільше любиш саме цю ягоду, значить, ти весела й гостинна людина. Вмієш спілкуватися з людьми. Любиш красиві речі й умієш цінити їх. Ти не заздрісник, не дратівливий і не відзначаєшся надмірною ревністю.

ПЕРСИК

Він приємний з двох причин. По-перше, дуже смачний і духмяний. По-друге, любов до персиків означає, що з більшістю людей ти психологічно сумісний, не любиш конфліктів. Більше того — ти можеш стати душею товариства. Одна біда: не всім зрозуміло, коли ти жартуєш, а коли говориш всерйоз. Можливо, саме через те ти часом знічуєшся у скрутні моменти.

СЛИВА

Сам знаю людей, які віддають перевагу саме цим ягодам. І так само точно знаю, що цим людям непросто контактувати з іншими, їм нелегко буває подружитися. Вони не люблять критики на свою адресу, часто бувають дратівливими і прискіпливими. Та, на щастя, не завжди, бо дозволяють собі бути поблажливими до чужих помилок і недоліків.

ЧЕРЕШНЯ

Якщо ж тобі передусім смакує черешня, це означає, що ти ніжний, м'який, ввічливий, готовий будь-якої миті пожертвувати собою заради щастя інших. Хоча частогусто «харчуєшся» плітками і вкрай уразливий. А якщо говорити про кохання та інших дівчаток, то тут ти можеш поводитись ну просто, як дитина!.. Втім, і в цьому можуть бути свої переваги, розумієш?..

Куля — дура

Одягнувши камуфляжний костюм і маску, Пундик пильно прислухався до кожного шелесту, пробираючись крізь лісові хащі. Великий пістолет марки «SPYDER», готовий вистрелити у будь-що підозріле, відтягував руку вниз. Але опускати пістолет не можна було, бо втратиш тільки мить — і тобі кінець. Рука в рукавиці спітніла. Чорні кросівки на високому протекторі залишали на грунті чіткий слід — весняна земля ще не повністю підсохла. Ворог міг стежити за ним, вичікуючи слушного моменту для пострілу. Пундик знав, що його можуть підстрелити, але захопити ворожий прапор було так заманливо!.. І він ризикнув... Звісно, Штірліц на його місці вигадав би щось хитріше, ніж виходити з кущів на галявину. Але Пундик — не Штірліц, і тому програв. Почулися постріли. Куля вдарила Пундика в лоб. По скляному забралу маски потекло щось червоне і липке...

— Аут! Аут! — почув Пундик крізь дзвін у правому вусі.

З моїм Класом не зіскучишся! Як тільки пригріло весняне сонечко, вони вирішили постріляти одне в одного. Бачте, надивились бойовиків! У той час, коли цілий світ роззброюється, коли гуманізм перемагає, а Європа об'єднується, вони грають у **пейнтбол** (paintball) — народну американську військово-спортивну гру «Зірниця». Питається, чи можна вважати нормальною людину, котра після уроків ганяє лісом, висолопивши язика і стараючись пристрелити свого товариша по парті? Ще не так давно дітлахи гралися в «наших» і «німців», стріляючи з дерев'яних палок і викрикуючи:

— Та-та-та-та, падай, я тебе вбив!

— Ні, це я тебе вбив!..

І часто вся ця «війна» закінчувалася потасовками та синцями під очима. Але світ не без добрих людей. Американці вирішили спрямувати «іграшкову війну» в логічне і правильне русло — і тоді вигадали пейнтбол.

У пейнтболі все просто: є на тобі клякса від фарби — ти вбитий, немає — живий і воюй далі. Стрілянина ведеться кульками, наповненими фарбою (от звідки paintball). Яскрава фарба (оранжева, жовта, рожева, зелена...) виготовляється на основі рослинної сировини, легко змивається водою і зовсім не токсична, можна навіть ковтнути, але не дуже смакуватиме. Оболонку кульки зроблено з крихкого желатину, тому при ударі вона тріскає і залишає пляму. Швидкість, з якою летить кулька, приблизно дорівнює 90 м/сек.

Що ж змушує кульку летіти з такою швидкістю? Пейнтбольна рушниця (пістолет), що називається **маркером**. Існує близько 200 моделей маркерів. У кожному з них кулька виштовхується зі ствола стисненим газом (вуглекислий газ, стиснене повітря чи азот). Маркери діляться на три типи:

- помповий, котрий потребує перезарядки затвора після кожного пострілу;
- напівавтоматичний (натиснув — вистрелив) — з найкращих його моделей можна зробити близько 10 пострілів на секунду;
- автоматичний — тільки для тренувань загонів спеціального призначення.

Швидкість у всіх маркерах регулюється, але не повинна перевищувати 90 м на секунду — це основна вимога безпеки.

А що, як така кулька влучить в око? Ось саме тому всі гравці одягають спеціальну маску із забралом, що захищає очі, обличчя, вуха і шию. На полі гри знімати маску категорично забороняється, за цим слідкують судді. Під маску, звичайно, підкладають хусточку, щоб не забруднити волосся, на руки вдягають рукавички і налокотники, на коліна — наколінники. Жінки і діти можуть використовувати захисний жилет. Але всі обов'язково одягають камуфляжну форму — і одяг буде чистіший, і ховатися в лісі лег-

Щитомордник
один з видів отруйних гримучих змій.

Щитовидна залоза
розташована на шиї в області гортані. Складається з двох долей. Виробляє біологічні речовини, які регулюють розвиток організму та обмін речовин. Ушкодження щитовидної залози призводить до серйозних захворювань.

ШТИК — МОЛОДЕЦЬ!

ше. Крім цього, мішкуватий комбінезон захищає від ударів краще, ніж джинси.

Як же грати в пейнтбол? Є багато варіантів гри, але 5-6 — найпоширеніші.

«Стінка на стінку» — гра на поранення. Дві рівночисельні команди стартують за сигналом з різних кінців поля. Задача — поцілити всіх гравців суперника.

«Футбол». У центрі поля вивішується яскравий прапор, який треба захопити і доставити на базу супротивника.

«Два прапори». На базі кожної команди висить свій прапор. Необхідно дістатися до ворожого прапора і принести його на свою базу.

«Топ Ган» — індивідуальна гра. За першим свистком судді всі учасники стартують з центру поля, а після другого свистка — починають грати кожен сам за себе. Виграє той, хто вціліє.

«Президент». Команда «охоронників» намагається доставити «живого президента» (одного з гравців, одягненого у яскраву майку) з однієї бази до іншої, а команда «терористів» із засідок старається його підстрелити.

Хто вважається пораненим? У пейнтболі немає понять «поранений» чи «вбитий», щоб не траплялося суперечок. Клякса розміром з п'ятак на будь-якій частині тіла чи на предметі, наприклад, зброї, означає, що у тебе влучив суперник. Може трапитись таке, що закінчиться газ чи набої, тоді гравець сам себе оголошує пораненим. Крім того, діє правило «аут»: якщо хтось зумів дуже близько (2-3 метри) підібратись до противника, то достатньо сказати: «Аут!», і це буде означати, що суперник уражений. Це зроблено для того, щоб уникнути перестрілки на близьких відстанях, після якої залишаються синці.

Пейнтбол ще можна поділити на **розважальний, спортивний** та **тренувальний.** Найпоширенішим є розважальний. Більшість гравців — новачки, але мушу зазначити, що кожний десятий згодом «прикипає» до гри і починає збирати свою амуніцію. У спортивний пейнтбол грають команди з 5-10 чоловік. Тренувальний використовують для надання бойових навичок загонам охоронців та спецназівців.

Пейнтбол — зовсім не дешеве захоплення:

- маркер коштує 150-170 доларів;
- маска — 40-80 доларів;
- спортивний камуфляж — 80-100 доларів;
- кулі — 2000 штук близько 120 доларів.

І хто ж ці ненормальні, що грають у пейнтбол? В основному — це дорослі дядьки віком 25-30 років, котрі хочуть побігати на природі, щоб зняти стреси від роботи та міста. Крім цього, даються взнаки древні інстинкти виживання та полювання. Відчути себе воїном, та ще на очах у дами — хто з мужчин цього не прагне? (На пейнтбол допускають глядачів, котрі з безпечної відстані через сітку слідкують за битвою). Інколи дорослим дуже кортить погратись у дитячі ігри... Годі вже й казати про самих підлітків! Тому я часом дозволяю — якщо вони не прогулюють уроки географії. Бо коли починають прогулювати, я беру указку і виходжу на поле їхнього бою. Указка вправніша за будь-які маркери — не дарма ж існує таке солдатське прислів'я: «Куля — дура, штик — молодець!» І тоді весь Клас прожогом мчить на уроки...

— Ти що, оглух? — ляснув Пундика по спині Джексон, одягнений, як іракський терорист, в усе чорне.

— Здавайся! Я тебе вбив!

Пундику пощастило. Це була гра. Найзвичайнісінький пейнтбол!

Юпітер

п'ята планета від Сонця і найбільша в сонячній системі. Названа на честь Юпітера — верховного римського Бога. Юпітер за об'ємом в 1400 разів більший за Землю, але важить лише в 318 разів більше. Це означає, що він здебільшого складається з газів. Рік на Юпітері дорівнює 11,9 земних років.

ПУХНАСТА ПАНІ ЗАГАДКОВІСТЬ

Напевне, хтось із читачів «Класу» гадає, буцім наш улюблений Ковба-сан самодин такий на світі. І це правда — такого чудового більше ніде немає!.. Та з іншого боку, кожний кіт і кожна кицька — то такі загадкові істоти, такі таємничі й просто легендарні, що я про них цілими днями розповідати можу. От самі послухайте.

Приміром, усім відоме прислів'я, буцім «Собака любить господаря, а кіт — свій дім». Виходить, що кіт свого господаря ніби і не любить, так?.. А ось і не так! Справді, коти виявляють дивовижні здібності, шукаючи свій дім. Якось одна французька родина вирушила у подорож на машині, узявши улюбленого кота Мінуша. Та на одній зупинці кіт утік. Шукали його, шукали, але не знайшли. Повернулися без кота додому, в містечко Доль, що за 400 кілометрів від тої прикрої зупинки, і почали сумувати за котом. Та через одинадцять місяців Мінуш несподівано з'явився на порозі — худий, із стертими кігтями на лапах, але живий!.. А ще одна кицька, яка зникла за таких самих обставин в Австралії, подолала аж 2400 кілометрів!.. І це при тому, що коти не надто люблять тривалі походи. А подібних випадків котячої винахідливості — не злічити! Отже, все правильно — кіт знаходить свій дім, так? Тоді поясніть мені таку історію. Американська родина з Каліфорнії вирішила переїхати в інший штат — до Оклахоми. Разом з речами в машину завантажили і кота на ймення Шугар. А в дорозі з'ясувалося, що кіт зник... Минуло 14 місяців. Родина вечеряла на кухні свого нового будинку. І тут у відчинену кватирку стрибає кіт і кидається на коліна господарці. Боже, та це ж Шугар!.. Не кажу вже про те, що кіт подолав дві з половиною тисячі кілометрів, але як він знайшов будинок, в якому раніше ніколи не був?..

Ще шведський богослов Седенборг вважав котів живими компасами, яких спрямовують «сили, цілком невідомі людині». Справді, між котами та їхніми господарями існує незрозумілий зв'язок, подібний до телепатії. Про це знали навіть древні єгиптяни, які написали в одному з папірусів: «Коли ти думаєш — кішка чує тебе, навіть якщо ти не промовляєш ні слова. Поглядом Бога вона читає в тобі твої думки». А вже в наші часи дослідники з'ясували, що людина подумки може підказувати кішці вихід з лабіринту, скеровувати її маршрут.

А скільки легенд про те, що кицька здатна лікувати хвороби! Приміром, якщо в тебе щось болить, кицька відчує це, прийде до господаря і ляже саме на хворе місце, знімаючи біль. Сама вона ніби й не боїться захворіти. Подейкують, що у кицьки є дев'ять життів. Та й наш Ковба-сан на це часом натякає. Особливо до вподоби йому історія про американську кицьку зі штату Мен. Якось собаки загнали її на стовп високовольтної електролінії. Три дні кицька просиділа там, а потім почалася гроза. Сталося коротке замикання, і багато людей бачили, як оповита сяйвом киця, вистрілюючи хмари іскор, падає вниз. Усі вирішили, що кішка загинула. Але коли прибули пожежні, вони почули нявчання і знайшли авантюристку цілою і здоровою, тільки хвіст трохи обгорів. Пожежні взяли кицьку собі і дали їй підходяще ім'я — Іскра.

Отже, багато таємничого приховує від людей кожна кицька, про справжнє життя якої ми можемо тільки здогадуватись. Тому я поштиво ставлюся до кожної киці і називаю її «Пані Загадковість».

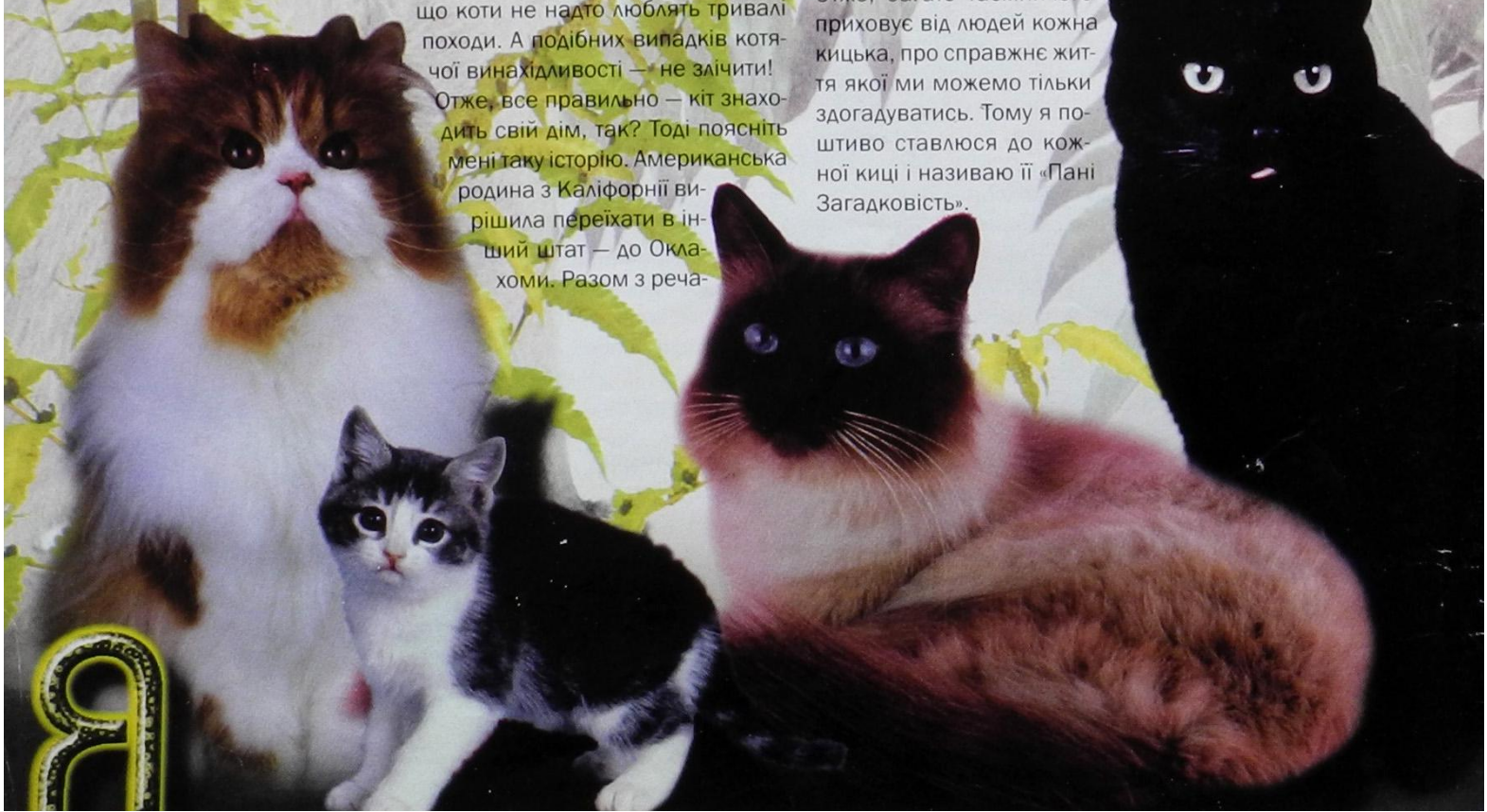

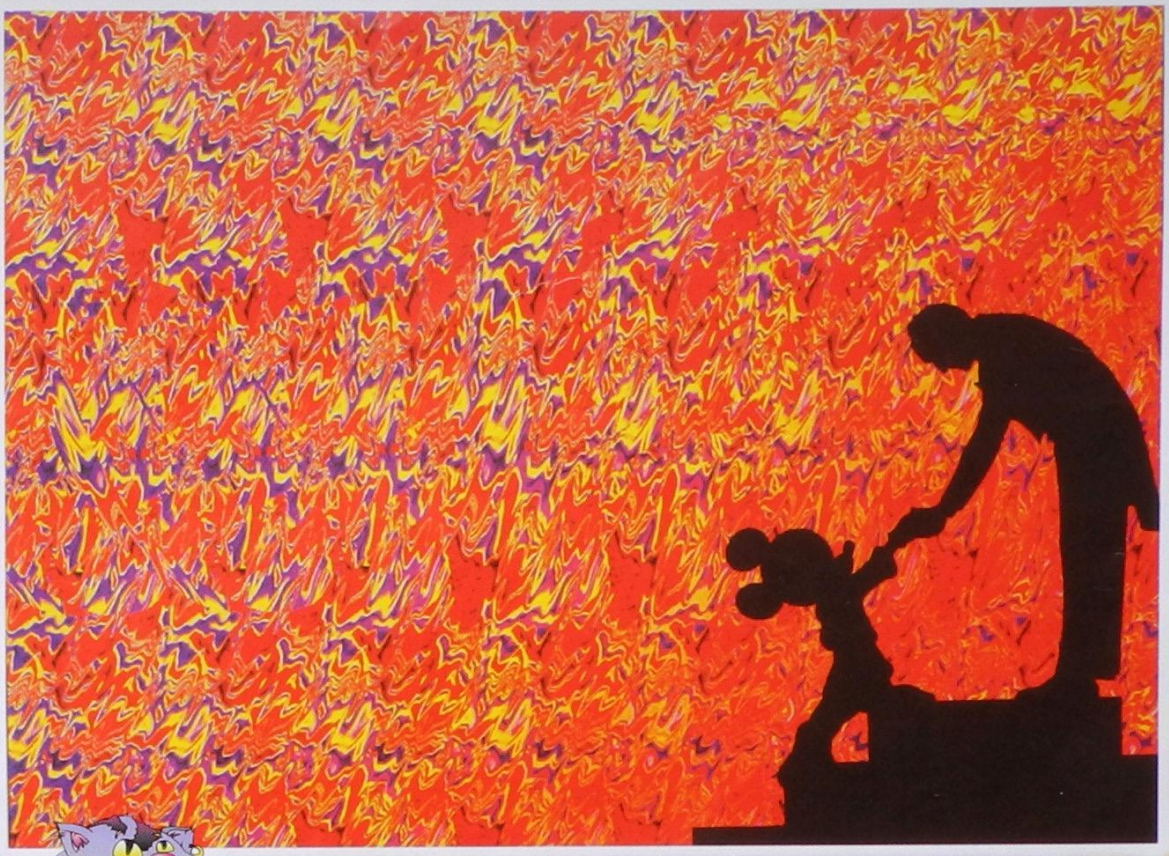

СМЕРТЬ ПІД ПАРТОЮ

(стерео-кримінальні оповіді кота на ймення Ковба-сан)

РОЗДІЛ 9. ЗАПАХ ДУМКИ

Чесно кажучи, навіть мені боляче було дивитися на Пундика. З одного боку, його провина була практично доведена Джексоном, та з другого — ну ніяк не вміщувалося в моїй голові, що саме бідолашний Пундик забив телевізора!.. Свого найпершого друга!..

Та все ж я суворим голосом комісара Мегре сказав:

— Руки за голову! Вас, Пундику, викрито у скоєнні тяжкого злочину. Зізнавайтесь!

Бідолашний Пундик підніс руки вгору і, ледь не плачучи, мовив:

— Ви все одно мені не повірите!.. Джексону — повірили, а він, може, нічогісінько в тих голосах не розуміє. Не вмію я говорити таким голосом, а Джексон музичного слуху не має...

— Хто не має? — обурився було Джексон.— Я не маю?!. Та я найкращий музикант у Класі!..

Однак я припинив сварку:

— Пундику, чи є в тебе пристойне алібі? Чим ти можеш допомогти слідству?

— Що таке алібі, я не знаю — може, воно в мене і є... А слідству я можу допомогти тим, що умію добре нюхати повітря...

Всі засміялися, а Пундик продовжив:

— Еге ж, ви смієтесь... А того не знаєте, що я навіть запах думок можу вловлювати!..

— Це ще що за нісенітниця?

— Одного разу я читав про людей, які мають професію з дивною назвою — Ніс. Здебільшого вони працюють парфумерами і складають композиції запахів, наприклад, для духів. Так-от — здібний Ніс не тільки чує запах, він також бачить його, відчуває його теплоту і навіть знає його сюжет. А головне, такі люди можуть «бачити» запахи предметів, які від природи не пахнуть!.. Це мене дуже зацікавило, я теж захотів стати Носом і почав все навколо нюхати.

А потім я познайомився із саратовським школярем на ймення Сергійко Семиволос і ще більше переконався, що треба вчитися нюхати. Сергійко — просто геній у цій професії. Коли було йому 5 років, батько вирішив навчити хлопчину фокусів з картами. Але спочатку нічого не виходило. Тоді батько розізлився, жбурнув карти і каже: «Як не можеш очима розрізняти карти, то хоч носом спробуй!» І на превеликий подив тата, обнюхавши всі карти, Сергійко вже за кілька хвилин навчився за запахом розпізнавати будь-яку з 36 карт!..

Далі було ще цікавіше. Варто було комусь з батьків принести додому коробку цукерок, Сергійко негайно дізнавався, куди її заховали. А згодом він навчився і читати носом! Йому затулили очі і дали понюхати папірець з написом. Сергійко трохи повагався, а потім каже: «Здається, це «ДОРОГа»... Це була його перша й остання помилка: він прочитав слово задом наперед, бо написано було «город». З того часу Сергій уже не помилявся, читав правильно. І мене навчив читати за запахом. А наступної нашої зустрічі пообіцяв навчити вловлювати навіть запах думки!..

— Що ж, цілком можливо,— задумливо промовив Во Вік.— Наші думки — це електромагнітні коливання, тому хтось справді здатний сприймати їх. Ми ж усі про телепатію чули...

— Так, добре,— сказав я.— Можеш опустити руки. Зробимо слідчий експеримент: із заплющеними очима прочитай, що тут написано?

І я підніс до Пундикового носа ту саму кришечку від «Фанти». Пундик посопів, а потім почав диктувати:

— 10, 9, 2, 6, 5, 11, 3, 12, 4, 1, 8.

— Все правильно!.. А чим іще пахне ця штука?

— Пахне «Фантою». А ще... Ще — тютюном, який кладе в люльку капітан Немо!..

(закінчення буде)

Фрагмент загадкової картинки у

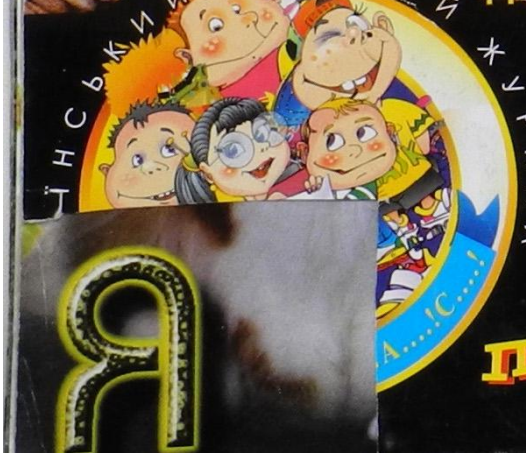

Передплативши журнал

КЛАС

К... Л... А... С...

ти будеш з нами ще цілих півроку.

А з нами цікаво та весело!

Поспішай, бо не встигнеш!

передплатний індекс